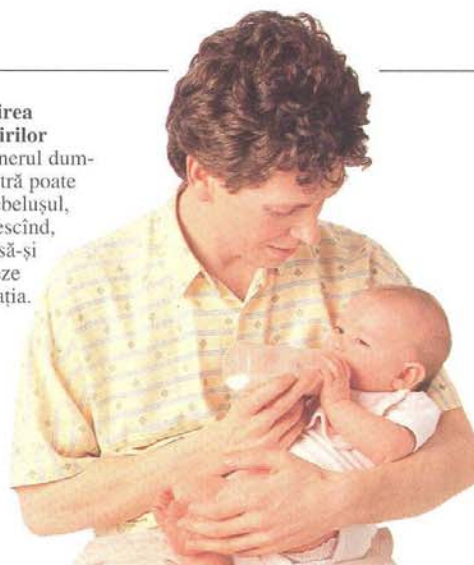

HRĂNIREA CU BIBERONUL

HRĂNIREA BEBELUȘULUI este cel mai important lucru pe care îl puteți face pentru el – dar nu faceți greșeala de a considera că laptele din biberon este tot ce vrea sau că „oricine” îl poate hrăni. Iubirea dumneavoastră, îmbrățișarea și atenția pe care le acordați sînt la fel de importante pentru bebeluș ca laptele însuși. Țineți-l întotdeauna strîns și îmbrățișați-l, zîmbiți-i și vorbiți-i așa cum ați face dacă l-ați hrăni la sîn. Nu-l lăsați singur pe bebeluș cu biberonul – s-ar putea îneca. Chiar de la început, dați-i bebelușului posibilitatea să-și controleze alimentația. Lăsați-l pe el să stabilească ritmul, să facă pauze uitîndu-se în jur, să atingă biberonul sau să vă strîngă sînul dacă dorește – o masă poate dura și jumătate de oră, dacă are chef de joacă. Dar, mai presus de orice, lăsați-l pe el să hotărască dacă a supt destul. Îmbrăcați-l adecvat, puneți-i o bavețică; e bine să aveți la îndemînă un scutec cînd îl faceți să eructeze.

Împărțirea îndatoririlor

Și partenerul dumneavoastră poate hrăni bebelușul, care, crescînd, va dori să-și controleze alimentația.

DE LA HRĂNIREA LA SÎN LA CEA CU BIBERONUL

Dacă, din indiferent ce motiv, trebuie să treceți de la hrănirea la sîn la cea cu biberonul, reamintiți-vă că tranziția are nevoie de o abordare gradată și de sprijin de specialitate. Înlocuirea unei mese la sîn la fiecare a treia zi este cea mai bună metodă – sau puteți merge chiar într-un ritm mai lent. Începeți prin înlocuirea mesei de prînz la sîn, cu biberonul. Dacă bebelușul nu o va accepta,

încercați din nou cu aceeași masă în ziua următoare – încercați cu un alt tip de tetină sau ungeți tetina cu cîteva picături de lapte pentru a-l încuraja. După trei zile cu o masă cu biberonul, înlocuiți o a doua masă din timpul zilei cu o masă cu biberonul și așteptați alte trei zile înainte de a înlocui o a treia masă. Continuați așa pînă ce fi oferiți biberonul și pentru masa de noapte.

PREGĂTIREA BIBERONULUI

1 Luați un biberon din frigider și îndreptați tetina cu vârful în sus. Încălziți-l în apă caldă. Nu utilizați un cup-tor cu microunde, deoarece laptele se poate încălzi foarte puternic, deși biberonul rămîne rece pe dinafară.

2 Verificați fluxul de lapte: ar trebui să fie de două sau trei picături pe secundă. Dacă o gaură este prea mică, supt îl se va îngreuna, dacă este prea largă, laptele va țîșni. Dacă tetina nu este adecvată, schimbați-o cu una sterilă și testați din nou fluxul de lapte.

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Bebelușul meu nu poate termina laptele dintr-un biberon; oare mănîncă destul?

Hrănirea insuficientă poate fi un semn de boală sau poate proveni dintr-o deficiență severă ce are nevoie de consult medical. Verificați cantitatea de lapte necesară compara-

tiv cu greutatea bebelușului (vezi p. 102) și vedeți dacă se potrivesc. Cel mai important este să vă cîntăriți copilul la o clinică unde greutatea va figura într-un grafic de creștere. Hrănirea insuficientă și creșterea necorespunzătoare în greutate sînt un motiv de îngrijorare.

3 Testați temperatura prin picurarea cîtorva picături pe partea internă a articulației pumnului – ar trebui să-l simțiți cald. Laptele rece este sigur, dar bebelușul îl va prefera cald.

4 Deșurubați inelul astfel încît doar să stea pe biberon, pentru a lăsa aerul să intre. Această manevră va opri turtirea tetinei și întreruperea fluxului de lapte.

HRĂNIREA CU BIBERONUL

OFERIȚI-I BEBELUȘULUI BIBERONUL

1 Pentru primele aproximativ zece zile ale vieții, stimulați-i bebelușului reflexul de sugere: atingeți obrăzorul situat cel mai aproape de dumneavoastră; copilul ar trebui să se întoarcă și să-și deschidă gura. Dacă nu face acest lucru sau dacă este mai mare, lăsați câteva picături de lapte să se formeze pe tetină, apoi atingeți-i buzele cu ea pentru a-i simți gustul.

2 Pe măsură ce bebelușul sugă, țineți biberonul strâns, astfel încât să se poată împinge în el cînd sugă, și înclinați-l, astfel încât tetina să fie plină de lapte și nu de aer. Dacă tetina se turtește, rotiți biberonul în gura bebelușului pentru a lăsa aerul să se reîntoarcă în biberon.

3 Cînd bebelușul a terminat tot laptele, împingeți biberonul de o parte. Dacă vrea să sugă, oferiți-i degetul dumneavoastră mic; în curînd vă va da de știre dacă mai vrea lapte.

DACĂ NU VA DA DRUMUL BIBERONULUI

Dacă bebelușul nu va da drumul biberonului chiar după o lungă perioadă de supt, strecurați-vă degetul mic între gingiile lui, pe lîngă tetină.

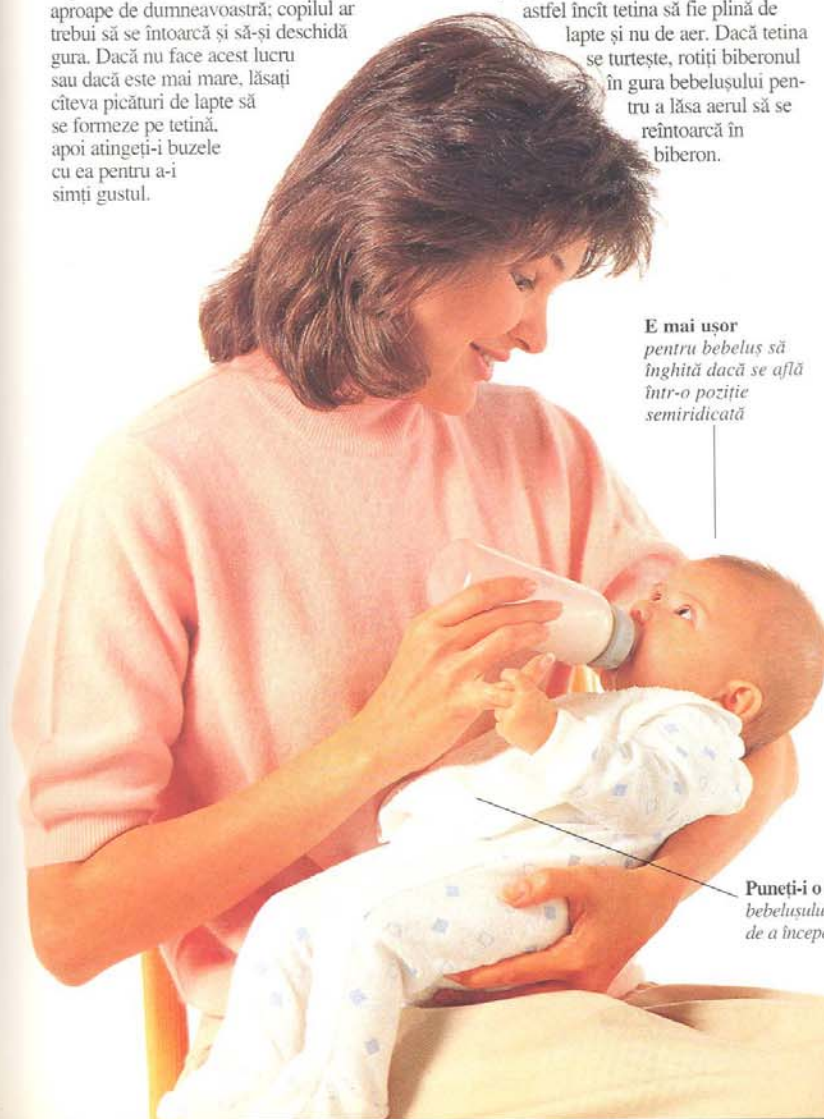
E mai ușor pentru bebeluș să înghită dacă se află într-o poziție semiridică

SOMNUL ÎN TIMPUL UNEI MESE

Dacă ațipește în timpul mesei, s-ar putea să aibă gaze care îl fac să se simtă plin. Ridicați-l și ajutați-l să eructeze timp de două minute, apoi dați-i iarăși lapte.

Puneți-i o bavetică bebelușului înainte de a începe să sugă

INTRODUCEREA ALIMENTELOR SOLIDE

În jurul vârstei de trei pînă la șase luni, bebelușul va fi pregătit să guste din hrana adultului. Veți începe să remarcăți că și după o masă completă pare încă flămînd; s-ar putea chiar să ceară o masă suplimentară în timpul zilei. De la primele încercări de a gusta alimentele solide, va fi un proces treptat de a-l lăsa să mănînce tot mai multe alimente solide la fiecare masă, pînă cînd, după aniversarea primului an de viață, nu va mai avea nevoie să sugă, la sîn sau din biberon. Introduceți-i cît de multe alimente noi, astfel încît să se obișnuiască cu o dietă

variata și să nu fie suspicios față de gusturile și consistența alimentelor noi – ceea ce vă poate ajuta să evitați o perioadă „cu toane” atunci cînd crește. Lăsați ca propria-i foame să dicteze cît de mult mănîncă și evitați confruntările: lăsați-l să se bucure de mîncare. Orele de masă sînt o parte importantă a vieții de familie, nu doar momentul mesei, iar dacă îl veți include pe bebeluș în această parte a vieții de familie, îl veți ajuta să învețe rigorile esențiale ale vieții sociale, încurajîndu-l să participe la ea.

ECHIPAMENTUL PENTRU PRIMELE ALIMENTE SOLIDE

O LINGURĂ CURATĂ DE PLASTIC, un vas și o bavețică e tot ce trebuie pentru alimentarea cu primele gustări. În curînd veți avea nevoie de cîni pentru lichide și, de cînd începe să stea în funduleț, veți avea nevoie de un scaun înalt, special pentru

mese. Nu e nevoie să sterilizați echipamentul pentru alimentele solide; spălați-l doar cu atenție în apă fierbinte, clătiți-l și uscați-l pe un șervet de bucătărie din hîrtie. (Biberoanele trebuie sterilizate atîta timp cît veți pune lapte în ele.)

USTENSILE

Vas de plastic

Lingură pentru degustat

Lingură și furculiță

Mixer manual sau electric sau utilizați un blender electric

Sitele tăietoare realizează diferite dimensiuni

Un cioc pentru scurgere previne împrăștierea lichidului cînd cana se înclină

Căni de plastic

BAVETE

Bavetă flaușată cu spatele din plastic

Acesta este cel mai bun model pentru primele luni. Spatele din plastic și panglicile laterale, de legare, vă asigură că hainele bebelușului sînt bine protejate.

Bavetă cu mîneci

O bavețică ce acoperă brațele și toracele bebelușului este ideală atunci cînd acesta mai crește

Bavetă de plastic cu îndoitură pentru firimituri

Bavetă ce se aruncă
E bună pentru călătorii.

INTRODUCEREA ALIMENTELOR SOLIDE

Asigurați-vă că tava se poate șterge

O margine ridicată a tăvii permite ca firimiturile să nu se împrăstie pe podea

O învelitoare de scaun ce se poate șterge este preferabilă, căci mîncarea se împrăstie peste tot

O bandă de fixare sau o bară sînt importante pentru a-l opri pe bebeluș să alunece prin spațiul dintre tavă și scaun

Fixați un ham de siguranță și utilizați-l întotdeauna

Cadrul trebuie să se fixeze bine, astfel încît copilul să nu-și poată prinde degetele

Un scaun pliant este util într-o bucătărie mică

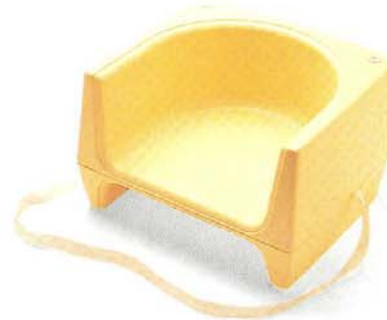
Scaun înalt, special pentru mese

Bebelușul dumneavoastră are nevoie de un asemenea scaun de la vîrsta de aproximativ șase luni sau atunci cînd poate să stea bine în fund; înaintea acestui moment, hrăniți-l așezîndu-l în poală, în leagănul cu cadru sau în scaunul de automobil. Prindeți-l cu hamul de siguranță. Puneți scaunul pe o folie de plastic și implicați-l pe bebeluș în mesele familiei prin punerea scaunului la masă.

Scaun ce poate fi fixat

Un scaun ce se poate fixa prin înșurubare pe o masă este o idee excelentă atunci cînd nu sînteți acasă – dar utilizați cu atenție indicațiile producătorului, deoarece există cîteva tipuri de mese pe care acest tip de scaun nu trebuie folosit. Utilizați un ham de siguranță și protejați podeaua de sub scaun.

Scaun înălțător

De la vîrsta de aproximativ 18 luni pînă la doi ani, îl puteți ajuta pe copil să ajungă la nivelul mesei cu un scaun înălțător fixat bine de un scaun obișnuit. Ajustați înălțimea prin rotirea scaunului. E mai greu de căzut de pe un scaun înălțător decît de pe o pernă.

CUM SĂ DEPOZITAȚI HRANA BEBELUȘULUI

E bine să aveți întotdeauna la îndemînă alimente făcute acasă, nutritive. Faceți piureuri și congelați-le. Faceți piureuri din fructe și din legume, separat, și răciți-le repede prin punerea vasului în apă rece. Turnați piureul în tăvițe pentru cuburi de gheață, acoperiți-le cu folie de plastic și congelați-le. Cînd sînt congelate, goliți cuburile în săculețe speciale pentru congelator; cîte un săculeț pentru fiecare tip de piure. Etichetați cu data și conținutul și nu le țineți mai mult de o lună. Cu jumătate

de oră înainte de masă, puneți la decongelat cîteva cuburi într-un vas – pentru început unul sau două vor fi suficiente. Țineți vasul în apă caldă pentru a încălzi piureul, apoi vărsați piureul în vasul bebelușului. Puteți ține în frigider un aliment preparat timp de 24 de ore; acoperiți-l întotdeauna. După o masă, aruncați orice aliment în care ați băgat lingura copilului, inclusiv alimente cumpărate, dacă i-ați dat să mănînce direct din recipientul în care le-ați cumpărat.

ALTE ECHIPAMENTE

- un curățător de cartofi;
- o cratiță mică cu capac;
- un cuțit ascuțit;
- o oală cu aburi pentru gătitul legumelor (aburii distrug mai puține elemente nutritive decît fierberea);
- un blender electric sau un robot de bucătărie;
- o sită de plastic și o lingură cu care să pasați alimentele
- o răzătoare;
- tăvițe pentru congelarea piureurilor de fructe și legume.

ALIMENTE PENTRU HRÂNIREA BEBELUȘULUI

CELE MAI BUNE ALIMENTE pe care i le puteți da bebelușului sînt cele proaspete, pe care i le pregătiți și gătiți dumneavoastră.

Gradul de mărunțire. Stabiliți un grad de mărunțire a alimentelor astfel încît bebelușul să fie mulțumit de el. E normal să găsim unele bucăți întregi pe scutec, dar, dacă acestea apar regulat, reîntoarceți-vă la piureuri pentru cîteva săptămîni. Faceți-i alimente umede, ușor de înghițit. Umeziți alimentele transformate în piure, terci sau tăiate mărunt, cu apă fiartă, cu lapte matern, cu lapte praf preparat, cu lichidul în care au fiert (dacă este nesărat) sau cu iaurt (începînd cu vîrsta de șase luni).

Temperatura. Întotdeauna alimentele să fie călduțe.

Introducerea unui aliment nou. Dați-i fiecare nou aliment separat și așteptați 24 de ore înainte de a i-l da din nou pentru a vedea cum reacționează copilul. Dacă apar diaree, stare de rău sau o erupție, nu i-l mai dați timp de cîteva luni.

Condimentare. Nu utilizați nici un condiment: sarea îi poate afecta rinichii. Bebelușul nu este deranjat de gustul firesc al alimentelor.

Ce să evitați. Pînă la cel puțin patru ani, evitați orice alimente sărate, prelucrate, grase sau condimentate: salam, costiță, pește sărat, lapte bătut, smîntînă. Nu-i dați miere cînd e mai mic de un an. Folosiți ouă proaspete și pregătiți-le atent.

4-6 LUNI

Grad de mărunțire

Dați-i piureuri semilichide, moi, fără grunji.

Preparare

- decojiți cu atenție;
- îndepărtați cojile și simburii;
- gătit: fierbere sau la abur;
- piure sau trecut prin sită.

Alte alimente bune

Mazăre, dovlecel, fasole verde bine fiartă, conopidă.

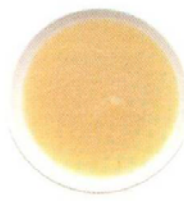
Orez

Amestecați cu apă fiartă, lapte matern sau cu lapte praf dizolvat, pînă devine lichid.

Piure de morcovi

Curățați, fierți și transformați în piure sau lichid sau tăiați subțire.

Piure de mere

sau de pere moi; reprezintă o bună alegere pentru primele gustări.

Piure de cartofi

sau de alte legume rădăcinoase. Gătiți-le ca pe morcovi.

6-8 LUNI

Grad de mărunțire

Alimentele pot fi tăiate subțire sau terciuite, adăugînd lichid sau iaurt. Dați-i alimente pe care să le țină în mînă: bețișoarele de legume proaspete sînt bune de supt.

Prepararea

fructelor/legumelor

- decojiți cu atenție;
- îndepărtați cojile și simburii;
- transformați-le în piure sau terci.

Prepararea cîrnii/peștelui

- îndepărtați grăsimea și pieluțele;
- gătit: frigere sau fierbere;
- îndepărtați toate oasele;
- tăiați subțire.

Alte alimente bune

Ficat, cereale, păstîrnac, roșii (decojite și trecute prin sită), caise deshidratate, uscate.

Alimente de evitat

Biscuiți, prăjituri, înghețată, paste făinoase, alimente prăjite.

Pui tăiat mărunt

Amestecați-l cu roșii găsite.

Pește alb mărunțit

Îndepărtați cu atenție oasele.

Ouă fierte tari

Fierate cinci minute și terciuite.

Alimente de ținut în mînă
Formele din brînză și din banană sînt frecvente.

Pîine și unt
Cît mai puțin unt.

Iaurt simplu
Amestecați-l cu fructe terciuite, ca o budincă.

8-9 LUNI

Grad de mărunțire

Introduceți alimente, mai degrabă tăiate mărunț, decât terciute. Dați-i alimente pe care să le țină în mână, pentru a-l încuraja să mănânce singur.

Prepararea fructelor/legumelor

- decojiți cu atenție;
- îndepărtați cojile și simburii;
- dați-i-le în formă de felii sau de bețișoare sau date pe răzătoare;

- tăiați-le mărunț sau terciuiți-le, dacă le-ați gătit; lăsați mulți grunji.

Prepararea cărnii/peștelui

- îndepărtați grăsimea și pieluțele;
- gătit: frigere, la aburi sau prin fierbere;
- tăiați în bucăți mai mari.

Alte alimente bune

Pîine prăjită, carne roșie, feluri găsite în casă: lasagne, supă sau budincă de cartofi cu carne (fără sare).

Miel sau vițel slab, tăiat bucăți
Dacă e posibil, preparați-l chiar dumneavoastră.

Paste făinoase
Serviriți-le cu roșii trecute prin sită, ca sos.

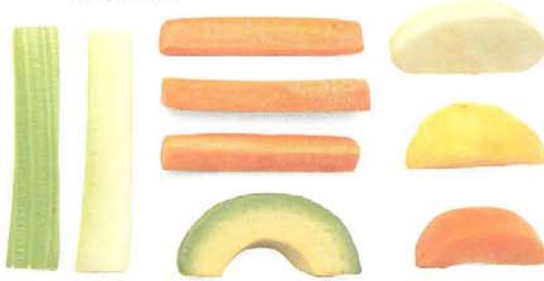

Linte făcute terci
Curățați-o și fierbeți-o bine.

Orez

Alb sau maro, bine fiert.

Alimente de ținut în mână

Țelină, morcovi, mere, piersici, caise.

10-12 LUNI

Grad de mărunțire

Copilul mănâncă aproape orice mănâncă întreaga familie, tăiat în bucăți de mărimea unei îmbucături. Continuați să evitați săratul mâncării.

Prepararea fructelor/legumelor

- decojiți cu atenție;
- îndepărtați cojile și simburii;
- gătit: preparați-le la abur.

Prepararea cărnii/peștelui

- îndepărtați grăsimea și pieluțele;
- gătit: frigere, la abur sau prin fierbere;
- tăiați în bucăți mici.

Alte alimente bune

Carne de porc (dacă e bine coaptă), legume verzi: varză, ardei grași, roșii fără pieluță.

Alimente de evitat

Mîncăruri condimentate, grase sau sărate, alimente îndulcite, fructe zdrobite, brînzeturi moi nepasteurizate.

Brocoli opărit în abur
Rece, ca aliment de ținut în mână.

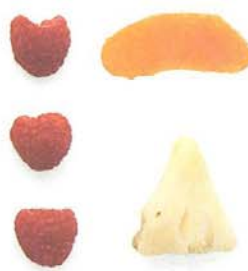
Pui
Tăiat mărunț, ușor de apucat.

Fasole verde
Întreagă, ca aliment de ținut în mână.

Ton în conservă
Serviriți ocazional. Scurgeți-l bine și zdrobiți-l în bucăți.

Fructe
Oferiți-i gusturi noi: zmeură, portocale sau ananas.

ATENȚIE

Nu-i dați niciodată unui copil preșcolar nuci întregi sau alune. Este ușor să aspire o bucată de nucleu, fapt care l-ar face să se înecă. Este de asemenea posibil ca mici fragmente să producă o iritație severă la nivelul plămînilor copilului.

INTRODUCEREA PRIMELOR GUSTĂRI

LA PATRU LUNI, bebelușul e probabil gata să încerce unele alimente solide, dar puteți aștepta și pînă la cinci sau șase luni, dacă pare mulțumit doar cu lapte. Reamintiți-vă că în primele săptămîni îl acomodați doar cu ideea de a mânca alimente solide dintr-o linguriță; laptele îi oferă încă toate principiile nutritive de care are nevoie. Începeți la masa de dimineață sau de prînz, nu la

masa de seară, deoarece un deranjament legat de noul aliment v-ar oferi și dumneavoastră și lui o noapte agitată. Va fi mai cooperant dacă îl veți sătura doar parțial cu noul aliment, astfel încît faceți un „sandvici” intercalînd o lingură de orez, sau de piure de fructe între două mese de alăptare la sîn sau cu biberonul. Întreaga procedură ar putea dura pînă la o oră.

■ AVEȚI NEVOIE DE ■
Bavetă
Mic vas de plastic sau ouar
Lingură mică de plastic
Aproximativ o linguriță de desert cu piure proaspăt de mere sau de pere sau orez
Șervet de față

PRIMA GUSTARE

Așezați-vă confortabil cu vasul bebelușului la îndemînă. Puneți-i o bavetă, apoi dați-i jumătate din cantitatea de lapte pe care o bea de obicei: lăsați-l să golească un sîn sau dați-i jumătate de biberon. Ajutați-l să eructeze. Va mai avea nevoie și în următoarele luni de lapte.

ÎI DĂM BEBELUȘULUI PRIMELE GUSTĂRI

1 Ținîndu-l în poală, luați un pic de mîncare cu lingura – destul pentru

a-i acoperi vîrfurile. Puneți-i lingura între buze astfel încît să poată suga mîncarea. Nu încercați să-i împingeți lingura în gură; o va închide dacă va simți mîncarea în partea din spate a limbii. Poate fi surprins de senzație și de gust la început, astfel încît aveți răbdare cu el și vorbiți-i încurajator.

2 Poate descoperi repede că îi place această nouă experiență. Dacă împinge mîncarea în afară, aruncați-o și puneți lingura între buzele lui din nou. Cînd a mîncat deja o linguriță de piure sau de orez, ștergeți-l la gură și pe bărbie și reveniți la lapte.

DACĂ PROTESTEAZĂ LA LINGURĂ

Băgați vîrfurile unui deget curat în aliment și lăsați-l pe bebeluș să-l sugă. Dacă va continua să protesteze, s-ar putea să nu-i placă gustul acelei mîncări; încercați data următoare.

ALIMENTE GATA PREPARETE PENTRU COPII

Alimentele în borcane, cutii sau pachete pot fi utile, în special cînd sînteți departe de casă sau grăbită. Dar bebelușului îi va fi mai bine dacă veți folosi doar un minimum din acest tip de mîncare, deoarece gusturile pe care le au sînt plictisitoare și uniforme: alimentele pregătite în casă au o mai mare varietate de gusturi și de consistență. Dacă vreți să depozitați alimente gata preparate, evitați-le pe cele care conțin ingrediente ca zahăr, dextroză, sucroză, sare sau care conțin în principal apă – ceea ce înseamnă că nu pot fi la fel de hrănitoare ca echivalentul lor, făcut acasă. Verificați întotdeauna pachetul și data expirării.

CUM SĂ ÎNȚĂRCAȚI BEBELUȘUL

CUM VEȚI ÎNȚĂRCA BEBELUȘUL și îl veți trece pe alimentație solidă va depinde foarte mult de temperamentul său. Nu încercați să-l zoriți. Luați-o treptat și lăsați-l să se obișnuiască. Tabelul de mai jos vă arată o modalitate de înțărcare: se presupune că începe la vârsta de aproximativ patru luni și că ați dori să introduceți la prînz prima masă de alimente solide.

S-ar putea să doriți să avansați mult mai lent decît vă e prezentat mai jos sau să vreți să vă scutiți de osteneala micului dejun. Reamintiți-vă, dacă-l alimentați la sîn, că e necesar ca producția dumneavoastră de lapte să scadă gradat. Renunțați la cîte o masă pe rînd și așteptați cel puțin trei zile înainte de a renunța la alta.

UN GHID AL ÎNȚĂRCĂRII TREPTATE							
Stadiu/vîrsta	Ce să faceți	Lichide	Mese și alimente				
			dimi- neată	mic dejun	prînz	după- amiază	culcare
Săptămînile 1 și 2 vîrsta 4 luni (vîrstele sînt doar orientative)	Dați-i mici gustări de orez fiert sau piure de fructe sau legume la prînz, între un alăptat la sîn sau la biberon și altul. Dați-i același aliment timp de trei zile pentru a acomoda bebelușul cu el.	Dacă îl alimentați cu biberonul, oferiți-i ocazional să bea apă fiartă răcită.	■	■	■ ■ ■	■	■
Săptămînile 3 și 4 vîrsta 4 luni și jumătate	Introduceți alimente solide la micul dejun, la jumătatea lui: orezul fiert sau alte cereale lipsite de gluten sînt ideale. Creșteți cantitatea de alimente solide la prînz la 3-4 lingurițe.	Oferiți-i apă fiartă răcită sau suc de fructe diluat în biberon. Nu vă îngrijorați dacă nu vrea.	■	■ ■ ■	■ ■ ■	■	■
Săptămînile 5 și 6 vîrsta 5 luni	Introduceți alimente solide la masa de după-amiază, la jumătatea ei. Cîteva zile mai tîrziu oferiți-i două tipuri de aliment solid: după un piure de legume, unul de fructe, cîte 2-3 lingurițe din fiecare.	Puteți să începeți să-i dați să bea din cană, dar țineți-i-o în timp ce bea.		■ ■ ■	■ ■ ■ ■	■ ■ ■	■
Săptămînile 7 și 8 vîrsta 5 luni și jumătate	Oferiți-i alimente solide ca primă parte a prînzului, apoi dați-i sîn sau biberon în completare. Acum poate avea două tipuri de aliment solid: un sandviș și o bucată de banană, de exemplu. La micul dejun și după-amiază, continuați să-i dați la început alimentul solid. S-ar putea să mănînce acum 5-6 lingurițe de desert de alimente solide la fiecare masă.	Introduceți o cană de antrenament, dar să nu vă așteptați să fie capabil să bea din ea – e doar o jucărie.		■ ■ ■	■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■	■
Săptămînile 9 și 10 vîrsta 6 luni	După alimente solide la prînz, oferiți-i să bea lapte praf preparat, din cană. După cîteva zile fără acest supliment la prînz, oferiți-i alimente solide ca primă parte din masa de după-amiază.	Oferiți-i lapte praf preparat la fiecare masă și apă fiartă răcită sau suc de fructe diluat în rest.		■ ■ ■	■ ■ ■	■ ■ ■ ■	■
Săptămînile 11 și 12 vîrsta 6 luni și jumătate	Oferiți-i să bea lapte praf preparat într-o cană în locul suplimentului de lapte de după-amiază. S-ar putea să descoperiți că refuză suplimentul de după micul dejun, din alimente solide.	Ca înainte.		■ ■	■ ■ ■	■ ■ ■	■
De la săptămîna 13 în sus vîrsta 7 luni	Oferiți-i de băut într-o cană în locul suplimentului, înainte de micul dejun: acum bebelușul mănîncă alimente solide la trei mese pe zi, plus lapte praf preparat. De la nouă luni poate începe să bea lapte de vacă.	Ca înainte. E posibil acum ca bebelușul să-și țină singur cana.		■	■ ■ ■	■ ■ ■	■
			Legendă ■ masă ■ aliment solid				

CUM ÎNVAȚĂ SĂ SE HRĂNEASCĂ SINGUR

BEBELUȘUL VA VREA SĂ SE HRĂNEASCĂ singur cu mult înainte de a fi capabil să o facă eficient. Oricât de multă murdărie ar face – fiți pregătită ca mîncarea să i se întindă pe față și pe haine, în păr și pe podea – și oricît s-ar prelungi timpul de masă, încurajați-l cît de mult

puteți; e primul lui pas real spre independență. Păstrați o atitudine relaxată față de mese: dacă bebelușul le consideră a fi ocazii de bucurie și interesante, e mai puțin probabil că veți avea pe viitor probleme cu hrana și mîncatul.

LA ȘAPTE LUNI

De la această vîrstă bebelușul va începe să facă eforturi hotărîte de a se hrăni singur, dar nu va avea mișcări suficient de coordonate pentru a-și duce la gură toată hrana necesară. Hrăniți-l dumneavoastră, dar nu-l opriți din joaca cu mîncarea. Împrăștierea ei pe față face murdărie, dar e prima treaptă în a învăța cum trebuie să se hrănească singur: să aveți un șervet de față pentru a-l șterge cînd a terminat. Dați-i din plin diferite alimente care se țin în mină. Sînt ușor de manevrat, astfel că va cîștiga în dexteritate și va avea mai multă încredere în el.

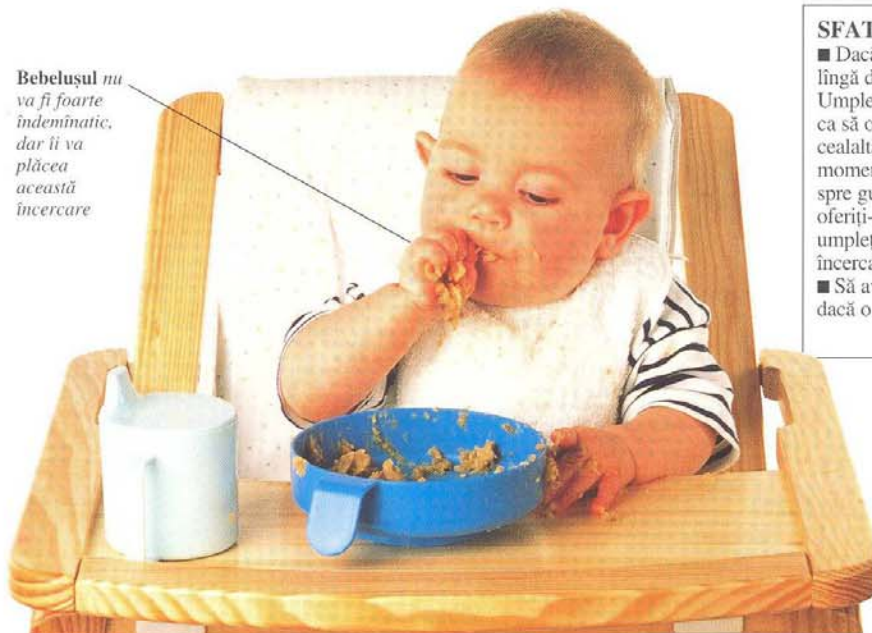

1 Îi va fi foame la începutul mesei. Țineți vasul cu mîncare la distanță de el și hrăniți-l cu lingura.

2 O dată ce i-ați potolit foamea inițială, lăsați-l să participe și el, dar continuați să-l hrăniți dumneavoastră.

Bebelușul nu va fi foarte îndemînat, dar îi va plăcea această încercare

SFATURI CARE VĂ AJUTĂ

■ Dacă apucă lingura, e bine să aveți lîngă dumneavoastră două linguri. Umpleți-o pe prima și puneți-o în vas ca să o poată apuca. Umpleți-o și pe cealaltă și țineți-o pregătită pentru momentul cînd o va îndrepta pe prima spre gură. Cînd acest lucru se întîmplă, oferiți-i lingura dumneavoastră plină și umpleți-i-o și pe a lui pentru a putea încerca din nou.
■ Să aveți linguri curate la îndemînă, dacă o scapă pe a lui pe jos.

3 Bebelușul poate fi atît de captivat de plăcerea de a-și cufunda degetele în vas și de a-și împinge mîncarea în gură, încît poate să-și piardă interesul față de hrănitul cu lingura. Dacă îi e încă foame poate să plîngă sau să tremure de frustrare deoarece nu poate înghiți destul de repede, astfel încît oferiți-i mai multe linguri pline. Lăsați-l să-și exerseze îndemînarea: faptul că simte că „pot s-o fac eu singur” este important pentru el. Știe cînd s-a săturat.

4 Alimentele solide pot să-i facă sete, astfel încît oferiți-i lapte praf pregătit și țineți cana pentru el – încă nu poate să o țină singur. Introduceți, de la vîrsta de nouă luni, lapte de vacă.

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Cît de multă mîncare ar trebui să-i dau?
Lăsați-l pe bebeluș să hotărască cît de mult vrea să mînce la fiecare masă. La șase luni, începeți cu nu mai mult de patru linguri de mîncare în vas și oferiți-i mai mult numai după ce mîncă tot. În ceea ce privește budinca, începeți cu două linguri. În unele zile va mînce cu lăcomie, în altele abia dacă se va atinge de ceva. Dacă crește normal în greutate, nu e nevoie să fiți îngrijorată că nu ar mînce destul.

Copilul meu nu mîncă decît sandvișuri cu unt de arahide. Ce să fac?
Fixațiile pe anumite alimente sînt comune și de obicei nu durează mai mult de două săptămîni. Dați-i și alte lucruri, dar nu fiți îngrijorată dacă nu le va mînce: nu va avea de suferit decît dacă aceste fixații vor dura mai mult de cîteva săptămîni. Dacă sînteți îngrijorată că îi lipsesc din principiile nutritive esențiale, cereți-i asistentei de ocrotire vitamine sub formă de picături.

Trebuie să-l fac să mînce lucruri care par să nu-i placă?

Respectați opiniile copilului. Dacă ceva nu-i place, nu-l amestecați cu ceva care îi place; rezultatul ar fi să nu-i mai placă nici unul. Încercați să modificați forma sub care îi oferiți un lucru: dacă nu-i plac legumele, le-ar putea mînce crude sau sub formă lichidă în supă; maioneza ar putea fi o bună alternativă la ouăle fierte tare, dacă le-a refuzat întotdeauna pe acestea.

CINCISPREZECE LUNI

Copilul ar putea încerca să mînce singur cu o lingură sau cu o furculiță cu dinții rotunjiți, astfel încît tăiați-i mîncarea în bucăți cît o înghițitură. S-ar putea ca în unele zile să aibă nevoie de ajutorul dumneavoastră.

MÎNCATUL LA COPILUL MAI MARE

LA VÎRSTA DE DOI ANI copilul va fi probabil gata să se dea jos din scaunul înalt și să se așeze alături de dumneavoastră la masă. Mesele sînt ocazii sociale importante și a învăța cum să participe ca un membru al familiei este o parte vitală a dezvoltării sociale a copilului. Ce mănîncă este de asemenea important, dar atîta timp cît îi oferiți destulă mîncare de calitate, puteți să-l lăsați pe el să aleagă dacă o mănîncă. Nu va sta înfometat și el este cel care știe cel mai bine cîtă mîncare vrea în orice moment.

Evitarea problemelor din timpul meselor

Secretul evitării problemelor din timpul meselor este să vă păstrați o atitudine relaxată și prietenoasă. De la început, faceți-l să simtă că a mîncă este un mod plăcut de a-și satisface foamea. Nu trebuie să vă războiți pentru mîncare – în final veți fi mai supărată decît copilul, iar el va refuza cu mai multă încăpăținare data viitoare. Mesele ar trebui să fie o experiență fericită pentru amîndoi:

- dați-i o dietă variată și oferiți-i mai multe feluri de mîncare, din care să aleagă. În curînd va stabili care lucruri îi plac și care nu;

- nu-l pedepsiți fiindcă nu a mîncat ceva anume și nu-l recompensați dacă a mîncat o mîncare anume. „Mănîncă-ți morcovii și vei putea să te joci cu tricyclela” îl va face pe copil să creadă că morcovii sînt un lucru nesuferit din moment ce e răsplătit dacă-i mănîncă;

- nu vă pierdeți mult timp gătind special pentru el: vă veți simți de două ori mai nemulțumită dacă nu va mîncă acele mîncăruri;

- dacă tîndălește cu mîncarea, nu-l grăbiți să o termine. E normal să fie mai lent decît dumneavoastră. Dacă vreți să stea cu dumneavoastră la masă, faceți același lucru și dumneavoastră, atunci cînd e lent;

- nu insistați să mănînce mai mult decît vrea. Lăsați-l să hotărască el cînd s-a săturat. Nu va rămîne înfometat și, dacă creșterea în greutate este normală, veți ști că mănîncă suficient.

Dietă adecvată

Varietatea este elementul esențial al unei diete bune: dacă pe parcursul întregii săptămîni îi dați multe alimente diferite, puteți fi aproape sigură că primește principiile nutritive de care are nevoie.

Dietă sa va fi nesănătoasă doar dacă pentru lungi perioade de timp mănîncă prea mult din anumite tipuri de mîncare – poate biscuiți și prăjituri sau alimente prea mult procesate: cîrnați sau hamburgeri cumpărați –, excluzîndu-le pe celelalte.

Gustări și dulciuri

Copilul va avea deseori nevoie de o gustare care să-i ofere energie între mese. Mai curînd decît biscuiți, oferiți-i gustări sănătoase, nutritive, cum ar fi o bucată de

O gustare sănătoasă
Un măr este întotdeauna o sursă bună de fibre vegetale și de vitamine. Spălați-l însă bine sau curățați-l de coajă.

pîine integrală, un măr, un morcov sau o banană. Dacă nu îi e foarte foame la următoarea masă, nu va avea nici un minus nutritiv.

Dulciurile s-ar putea să fie un subiect de ceartă, dar dumneavoastră trebuie să stabiliți regulile și să vă țineți de ele. Cu certitudine nu este o atitudine realistă sau cinstită față de copil să-i interziceți toate dulciurile: s-ar putea să învețe să le rîvnească. Chiar mai mult. Dar dulciurile oferă puține principii nutritive în afara calorilor și au un efect distructiv asupra dinților.

Controlați pofta pentru lucrurile dulci, menținînd la minim aportul de dulciuri:

- oferiți-i fructe sau iaurt neîndulcit în loc de budincă, la cele mai multe mese. Brînză este și ea excelentă deoarece neutralizează acidul care se formează în gură și atacă smalțul dinților;

- cînd îi oferiți dulciuri, dați-i-le la sfîrșitul mesei, nu între mese;

- alegeți dulciuri care pot fi mîncate repede, în locul celor care sînt mestecate sau supte lungi perioade de timp;

- dați-i sucuri naturale de fructe diluate, în loc de sucuri de fructe acidulate și doar la masă; în rest, oferiți-i să bea lapte sau apă;

- nu utilizați dulciurile ca principală modalitate de a vă recompensa sau pedepsi copilul: le va conferi o valoare deosebită, greu de controlat;

- creați-i obișnuința de a se spăla pe dinți cu o pastă de dinți cu fluor, cel puțin după micul dejun și la culcare (vezi pp.144-145).

PENTRU A AMELIORA DIETA FAMILIEI

- Utilizați margarină sau ulei vegetal, în loc de unt pentru tartine și pentru gătit.

- Reduceți la minimum aportul de carne roșie: o dată sau de două ori pe săptămînă este suficient.

- Gătiți pui sau pește de cel puțin trei ori pe săptămînă.

- Mîncăți carne la grătar, nu prăjită în ulei.

- Utilizați alimente proaspete în locul celor procesate – conțin mai multe principii nutritive și mai puțină sare și zahăr.

- Cumpărați întotdeauna pîine integrală și cereale nedecorticate.

- Dați-i legume crude, sau doar puțin preparate. Orice modalitate de gătit distruge din principiile nutritive, dar pregătirea la abur este cea mai bună.

PLÎNSUL ȘI BEBELUȘUL

În primul an e mai mult ca sigur că bebelușul va plînge mult. Pentru început, este unica lui modalitate de a comunica nevoia de hrană și de mîngîiere, dar din jurul vîrstei de trei luni veți nota o schimbare. În loc de a-și cheltui plîngînd cea mai mare parte din perioada de veghe, va utiliza această perioadă pentru a învăța despre lumea din jurul lui. Perioadele de plîns se vor împuțina și veți înțelege tot mai ușor ce vrea. Cînd bebelușul plînge, instinctul vă va spune să-l luați în brațe și să-l

îmbrățișați; nu trebuie să vă gîndiți dacă e bine ce faceți, dacă nu-l răsfățați cumva sau dacă nu-l încurajați să plîngă și mai mult. Bebelușul trebuie să știe că se poate bizui pe dumneavoastră. Nu este mai puțin adevărat că perioadele de plîns constant vă obosesc. Dacă vă dați seama că bebelușul plînge atît de mult încît vă pierdeți repede răbdarea, solicitați ajutorul asistentei de ocrotire: va putea să vă pună în contact cu alte mame care să vă învețe cum să depășiți această problemă.

MODALITĂȚI DE A VĂ CALMA NOU-NĂSCUTUL

LUCRUL IMPORTANT cînd copilul plînge este să-i răspundeți repede, fără îngrijorare inutilă: lăsîndu-l să plîngă, va deveni și mai agitat. Vezi contrapagina pentru alte posibile cauze.

ȘAPTE MODALITĂȚI DE A VĂ CALMA BEBELUȘUL CARE PLÎNGE

Oferiți-i de mîncare. În primele luni foamea este cel mai probabil motiv al plînsului și a-i oferi de mîncare este cel mai eficient mod de a-l calma – chiar dacă asta înseamnă să-l hrăniți deseori ziua și noaptea. Dacă bebelușul este hrănit cu biberonul și sugă flămînd cu mici pauze între supturi, încercați să-i dați apă fiartă răcită: s-ar putea să-i fie sete.

Îmbrățișați-l foarte des. Va fi exact tipul de atingere plină de iubire de care bebelușul are nevoie pentru a se calma și pentru a nu mai plînge. Dacă se liniștește cînd îl țineți sprijinit de umăr sau cînd îl țineți în brațe cu burta în jos, s-ar putea ca gazele să-l fi făcut să plîngă. Dacă a fost trecut prin mai multe brațe, ale prietenilor sau ale rudelor, s-ar putea să vrea cîteva momente de liniște în brațele unuia dintre părinți.

Legănați-l ritmic.

Mișcarea liniștește deseori un bebeluș iritabil și îl poate adormi. Legănați-l în brațe și, dacă nu se liniștește, încercați într-un ritm mai alert – 60-70 de legănări pe minut. Sau doar legănați-l în sus și în jos, mutîndu-vă de pe un picior pe altul, poate cu bebelușul într-un suspensor, pe burta dumneavoastră (vezi p. 85). Sau legănați-vă cu el într-un balansoar, dacă aveți. Sau puneți-l în cărucior și mișcați-l înainte-înapoi; dacă puteți să-l luați la plimbare pe stradă, legănatul ușor peste ridăturile asfaltului îl va calma deseori.

Înfășatul lui. Înveliți-l

strîns într-o eșarfă, broboadă sau o pătură, strîngînd capetele sub el pentru a realiza o împachetare îngrijită (vezi p. 123) – îl poate calma, făcîndu-l să se simtă în siguranță. Purtați-l în brațe bine înfășat, pînă ce va părea mai fericit, și întindeți-l pe spate ca să doarmă, fără să-l desfășați. Dacă plînge fiindcă i-ați făcut ceva ce nu-i place – în special îmbrăcătul sau spălatul –, înfășatul poate fi cea mai bună modalitate de a-l asigura și a-l calma, făcîndu-l să revină la sentimente mai bune.

Bateți-l pe spate. Bateți-l

și frecați-l ritmic pe spate sau pe burtă; deseori asta îl va calma și îl va ajuta să eructeze. Atingerea mîinii dumneavoastră îl va liniști și cînd vreți să-i schimbați scutecul.

Dați-i să sugă ceva. Aproape

toți bebelușii sînt calmați de supt. Degetul dumneavoastră mic, bine curățat, va avea un efect aproape magic, liniștindu-l și uneori adormindu-l. S-ar putea, chiar de la o vîrstă fragedă, să-și sugă degetul. Dacă vreți să încercați cu o suzetă, utilizați una cu o formă naturală și sterilizați-o înainte de fiecare utilizare (vezi p. 124).

Distrageți-i atenția.

Privind ceva, bebelușul poate uita motivul plînsului. Lucrurile strălucitoare, puternic colorate îl pot fascina: va privi intens ilustratele, tapetul sau hainele dumneavoastră. Fetele și oglinzile sînt excelente mijloace de a-i distra atenția și o plimbare prin casă pentru a se uita la fotografii sau la imaginea lui într-o oglindă îi poate calma plînsul.

ȘAPTE MOTIVE PENTRU CARE BEBELUȘUL AR PUTEA PLÎNGE

Deseori nu veți ști motivul real pentru care bebelușul plînge: uneori vi se pare că îl calmați pentru moment, fără a înțelege. Dacă ați încercat modalitățile simple, cum ar fi să-i dați să mănînce sau strînsul în brațe, și ați încercat tacticile de calmare care sînt de obicei eficiente (vezi pagina anterioară), toate fără succes, s-ar putea să fie altă cauză. Unele din posibilele cauze ale plînsului sînt enumerate mai jos.

Boala îl poate face pe bebeluș să plîngă, în special dacă sunetele plînsului lui diferă față de normal. Întotdeauna solicitați medicul dacă bebelușul prezintă orice simptome neobișnuite pentru el. Un nas înfundat din cauza gudurăului îl poate opri de la supt sau de la suptul degetului mare, astfel încît nu mai poate fi liniștit ca pînă acum, chiar dacă nu e foarte bolnav. Pentru a-l ajuta să respire mai ușor, doctorul îi poate prescrie niște picături pentru nas (vezi pp. 174-175).

Eritemul fesier îl poate face să plîngă. Dacă îl ustură fundulețul, scoateți-i scutecul, curățați-l cu atenție și lăsați-l fără scutec pentru restul zilei: întindeți-l pe un prosop sau pe un scutec flaușat. Luați măsuri pentru a opri înrăutățirea erupției (vezi p. 150).

Colicile, deseori denumite colicile de trei luni sau colicile de seară, sunt caracterizate de tipete regulate, intense, de necalmat, într-un anumit moment al zilei, de obicei după-amiaza tîrziu sau seara. Apar la aproximativ trei săptămîni și continuă pînă în săptămînile a 12-a sau a 14-a. Solicitați sfatul medicului atunci cînd bebelușul plînge pentru prima dată, fără a putea fi calmat. Colicile nu îi fac rău, dar s-ar putea să fie vorba de altceva, iar dumneavoastră ați interpretat greșit sau nu ați remarcat alte simptome serioase.

CUM SĂ NE COMPORTĂM FAȚĂ DE COLICI

Dacă bebelușul are colici seara, obișnuiți-vă cu această situație, cu certitudinea că nu e bolnav sau anormal și că aceste colici vor dispărea. Nu vă îngrijați de una singură: va fi o perioadă dificilă timp de trei luni, pentru partenerul dumneavoastră și pentru bebeluș. Reamintiți-vă aceste trei puncte:

■ faceți orice puteți ca să-l calmați. Ținîndu-l în mișcare, oferindu-i des de mîn-

care, frecîndu-l pe burtică, îl puteți calma pentru puțin timp;

■ nu apelați la medicamente: nu-i puteți trata colicile, deci îi veți da medicamente fără un rezultat real. Totuși, apa de colici nu-i face rău și îi liniștește pe unii bebeluși;

■ încercați să petreceți o seară în oraș. Vă puteți lăsa partenerul sau o rudă de încredere să aibă grijă de copil.

Mediul înconjurător îl poate face uneori pe bebeluș să plîngă. S-ar putea să-i fie prea rece: temperatura camerei ar trebui să fie de 16-20° C, o temperatură confortabilă pentru adulți îmbrăcați ușor. Evitați supraîncălzirea – nu-l înveliți cu prea multe. Dacă ceafa bebelușului e caldă și umedă, îi e probabil prea cald; dați de-o parte din lucrurile cu care e învelit și desfaceți unele haine pentru a-l ajuta să se răcorească. Dacă transpiră, un prosop sub așternutul de pat poate să-l facă să se simtă mai confortabil. Lumina puternică poate să-l facă, de asemenea, să plîngă: verificați dacă lampa situată deasupra mesei de schimbare a scutezelor sau razele soarelui nu-l deranjează la ochi.

Activitățile pe care le urăște nu pot fi întotdeauna evitate, deși el își exprimă sonor neplăcerea. Îmbrăcatul și dezbrăcatul, punerea de picături în urechi și în nas sînt lucruri neplăcute, comune la un bebeluș, dar tot ceea ce puteți face este să treceți cît mai repede peste ele, după care să-l îmbrățișați pentru a-l calma.

Propria dumneavoastră stare poate fi un motiv al indispoziției bebelușului. Poate că e seară și sînteți obosită: poate că proasta lui dispoziție vă face iritabilă. Știind că de multe ori bebelușul reacționează la starea dumneavoastră, fiți mai calmă cu el.

Prea multă agitație îl poate face pe un copil supărat să plîngă și mai mult. A-l trece în brațe de la unul la altul, a schimba inutil un scutec, a-i tot da să mănînce, a discuta despre plînsul lui cu voci anxioase îl pot face chiar mai agitat, astfel încît plînge tot mai puternic. Dacă nu există o cauză evidentă pentru plîns, nu continuați să încercați să găsiți una: poate că vrea doar o îmbrățișare care să-l calmeze.

PLÎNSUL UNUI BEBELUȘ MAI MARE

DE LA VÎRSTA de aproximativ trei luni, veți remarca o reală schimbare la bebelușul dumneavoastră. E mult mai atent acum la ce se petrece în jur, începe să răspundă și să fie interesat de toate. Încă mai plînge din plin și va continua multe luni, dar între timp și dumneavoastră veți ști de ce.

ȘASE MOTIVE PENTRU CARE BEBELUȘUL AR PUTEA PLÎNGE

Foamea este încă un motiv evident pentru plînsul copilului dumneavoastră. Pe măsură ce se apropie de împlinirea primului an, pe măsură ce devine mobil și trece la alimente solide, va fi deseori obosit și iritabil între mese – viața sa e una foarte ocupată. O gustare și ceva de băut îi pot reface energia și îl pot liniști.

Anxietatea va fi un nou motiv de plîns, începînd cu vîrsta de șapte sau opt luni, deoarece pînă la această vîrstă a descoperit legătura de nezdruccinat cu dumneavoastră. Sînteți o „bază sigură”; va fi fericit să exploreze lumea, cu condiția să vă aibă sub ochi. S-ar putea să plîngă dacă îl părăsiți sau dacă nu vă mai vede. Aveți răbdare cu el și lăsați-l să se obișnuiască treptat cu noi persoane și noi situații.

Durerea produsă de loviturile ce apar din momentul în care începe să se deplaseze va fi o frecventă cauză de lacrimi. O îmbrățișare plină de dragoste și o jucărie care să-i distragă atenția îl vor ajuta să uite șocul produs de durere.

Dorința de independență va produce deseori neînțelegeri și lacrimi, în special de la vîrsta de doi ani. Merită să vă puneți întrebarea dacă nu cumva îi interziceți inutil unele lucruri sau dacă nu cumva sînteți prea

autoritară; uneori va fi necesar să verificați dacă se află în siguranță. Dacă se supără atît de tare încît are un acces de furie, nu țipați la el, încercați să discutați cu el sau pedepsiți-l mai tîrziu. Așteptați pînă ce ieșirea temperamentală s-a potolit, apoi continuați ceea ce aveți de gînd să faceți (vezi de asemenea p.170).

Frustrarea, cînd încearcă să facă lucruri care îi depășesc posibilitățile, va fi unul din motivele tot mai comune pentru care plînge. Nu puteți evita acest sentiment, deși îi puteți face viața mai ușoară, punîndu-i lucrurile în locuri în care poate ajunge la ele. A-i distrage atenția e cel mai bun leac: introduceți un nou joc sau o nouă jucărie și va uita repede lacrimile. Sau ajutați-l dacă se chinuie să facă ceva, dar nu faceți dumneavoastră totul în locul lui.

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Erupția fiecărui dinte e precedată de zile de plîns. Ce pot face ca să-l ajut?

Apariția primilor dinți nu ar trebui să-i dea vreo tulburare, dar maselele care apar în cel de al doilea an pot să-i dea dureri. Copilul va saliva probabil mult și va avea obrazul înroșit timp de două zile. Există modalități de a-l ajuta:

■ frecați-i gingiile cu degetul mic;

■ dați-i ceva tare să mestece: un morcov este ideal și e și mai calmant dacă înainte de a i-l da îl veți răci în frigider;

■ dacă utilizați un inel special pentru dinți, umplut cu apă, puneți-l în frigider; nu în congelator: cele congelate pot produce degerături;

■ verificați ca jucăriile lui să nu aibă margini tăioase;

■ evitați să-i tot dați medicamente sau geluri speciale pentru dinți.

Oboseala se va manifesta prin scîncete, iritabilitate și în final prin lacrimi. La un an, viața e atît de plină de noi experiențe, încît copilul poate rămîne fără energie înainte de a-și fi epuizat entuziasmul. Are nevoie de dumneavoastră pentru a-l ajuta să se relaxeze destul, pentru a dormi atît cît are nevoie. O perioadă de liniște, așezat la dumneavoastră în poală, ascultînd o poveste, poate fi o modalitate plăcută de calmare înaintea culcării (vezi pp. 124-125), cu care e bine să-l obișnușiți în fiecare seară.

SOMNUL ȘI BEBELUȘUL

Nou-născutul va dormi atâta timp cît are nevoie; singura problemă e că s-ar putea să nu doarmă atunci cînd ați vrea dumneavoastră. Lipsa de somn și întreruperile lui în timpul nopții vor fi realități timp de multe săptămîni, pînă ce va intra într-un program care va coincide mai mult cu al dumneavoastră. În jur de nouă luni s-ar putea să apară noi probleme. S-ar putea să se opună la plecarea de lîngă el după ce-i spuneți noapte bună, sau s-ar putea să nu doarmă noaptea. Modul atent de a-l pregăti pentru somn,

începînd cu jumătatea primului an, vă ajută să evitați mai tîrziu problemele: un joc relaxant și afectuos la ora de culcare, care are loc la fel în fiecare noapte, îi va da sentimentul de siguranță de care are nevoie. Pînă cel puțin la vîrsta de doi ani și jumătate și probabil pînă mult mai tîrziu, va fi important să doarmă ceva și în timpul zilei. Viața lui este acum una activă, emoționantă, și va avea nevoie de un pui de somn revitalizant în timpul dimineții sau după-amiezei, pentru a-l feri să devină prea obosit și iritabil.

ÎMBRĂCĂMINTEA PENTRU SOMN

CEECEA CE CUMPĂRAȚI pentru somnul bebelușului va fi o investiție semnificativă, astfel că apucați-vă de cumpărat. Dacă veți cumpăra un pătuț la mîna a doua, convingeți-vă că vopseaua nu conține plumb și că abțîbildurile nu pot fi spălate. Veți avea nevoie de numeroase așternuturi care pot fi spălate la mașină. Păturicile nu ar trebui utilizate pentru copii sub un an. Cearșafurile de bumbac și o pătură spongioasă sînt bune deoarece le puteți pune sau le puteți scoate pentru ca bebelușului să nu-i fie prea cald sau prea rece.

Pătuț. Bebelușul va dormi în el de la cel puțin trei luni pînă în jur de trei ani, astfel încît e bine să investiți într-unul solid, bine făcut.

Siguranța trebuie să fie principala calitate.

ÎN CE SĂ DOARMĂ

Cărucior. Pentru bebelușul mic, este bun un cărucior a cărui parte de sus se poate desprinde de scheletul metalic cu roți: vă oferă un loc în care poate dormi ziua sau noaptea. Dacă veți cumpăra un cărucior, nu aveți nevoie de un coș cu mînere sau de un țarc.

Uitați-vă după
orice margine
ascuțită: piliți-o
dacă este necesar

Un cearșaf potrivit,
100% din bumbac,
este ușor de pus
și e confortabil
pentru bebeluș

Minerale vă permit
să-l transportați ușor
pe bebeluș în timp
ce e adormit

Spatiile
dintre bare să nu fie mai mici
de 2,5 cm, astfel încît să nu-și poată
prinde în ele un braț sau un picior,
și nu mai mari de 6 cm, astfel încît să
nu-i poată aluneca picioarele

SOMNUL ȘI BEBELUȘUL

GARNITURA DE PAT A BEBELUȘULUI

Saltea. Alegeți una din burete cu capetele acoperite cu material și găuri de aerisire: dacă bebelușul se rostogolește cu fața în jos, nasul și gura nu i se vor astupa.

Cearșaf și păturică potrivite. Ușoară și caldă, o păturică e potrivită pentru un copil mai mare de un an. Pentru nou-născut, alegeți un cearșaf de bumbac merce-rizat și pături poroase, astfel încât să puteți regla temperatura și să evitați supraîncălzirea.

Apărătoare de pat. Înelește părțile dure și oprește curenții de aer. Taiati panglicile de legare la o lungime de cel mult 18 cm, imediat ce o cumpărați.

Blană de miel (opțional). Cumpărați doar una tratată, care poate fi spălată la mașină.

Mecanismul de culisare ar trebui să fie unul pe care bebelușul să nu-l poată deschide singur

O apărătoare de pat protejează capul bebelușului, dacă se lovește de lateralele pătuțului, și oprește curenții de aer

Urmați exact instrucțiunile despre dimensiunile saltelei pe care vreți să o cumpărați. Trebuie să se potrivească bine, de jur împrejur, astfel încât bebelușul să nu-și poată prinde fața sau capul

Partea de jos a saltelei trebuie să fie la cel puțin 59,5 cm față de marginea superioară a pătuțului, astfel încât bebelușul să nu se poată cățăra. Puteți să o lăsați și mai jos

JUCĂRII DE PĂTUȚ

Ursuleț

Jucării mobile. Atârnați-i deasupra, astfel încât să nu le poată atinge, jucării colorate: îl vor amuza.

CAMERA BEBELUȘULUI

- Mențineți caldă camera: aproximativ 16-20 °C este temperatura ideală. Încălzirea centrală este cea mai sigură metodă.
- Instalați un întrerupător atârnat sau o lumină de veghe, astfel încât să-l puteți controla în timp ce doarme, fără a-l deranja.
- Veți avea nevoie de un sistem de alarmă pentru copii, cu excepția cazului în care locuiți într-un apartament mic. Tipul care poate fi instalat oriunde v-ați afla este cel mai flexibil.

DORMITUL ÎN SIGURANȚĂ

- ▲ Niciodată să nu-l lăsați pe bebeluș, până la vârsta de doi ani, să doarmă cu pernă: ar putea să-l sufoc.
- ▲ Puneți-l pe copil să adoarmă pe spate. Doctorii consideră că aceasta este cea mai sigură poziție.
- ▲ Îndepărtați orice învelitoare de poli- etilenă de pe saltea și nu utilizați cearșafuri de plastic.
- ▲ Nu-l lăsați pe bebeluș să se încălzească sau să se răcorească prea tare.
- ▲ Nu fumați și țineți-l pe bebeluș într-o atmosferă lipsită de fum.

SINDROMUL MORTII SUBITE LA SUGARI

Unii sugari mor neașteptat, în fiecare an, în pătuțul lor. Nu există o explicație pentru aceste decese sau Sindromul morții subite la sugari, dar doctorii au sugerat că măsurile de siguranță (stînga) ajută la micșorarea riscului. **Dacă vi se pare că bebelușul nu îi e bine, consultați imediat medicul.**

SOMNUL DIN TIMPUL ZILEI ȘI AL NOPTII

ÎN PRIMELE ZILE, bebelușul va dormi scurte perioade distribuite întâmplător ziua și noaptea. Graficul de mai jos vă arată cum ar trebui să se dezvolte somnul lui: pe măsură ce trec lunile, cele mai lungi perioade de somn

coincid tot mai mult cu orele de noapte, iar perioadele de veghe devin mai lungi. Totuși, bebelușii sînt diferiți. Nu fiți îngrijorată dacă durează mai mult decît v-ați așteptat (sau sperat) pînă va dormi în timpul nopții.

Delimitați ziua și noaptea. Chiar din stadiul de nou-născut faceți o clară distincție între modul cum tratați somnul de zi și pe cel de noapte, pentru a-l învăța pe sugar care e perioada pentru joacă și care e cea pentru somn. În timpul zilei puneți-l să doarmă într-un cărucior sau într-un coș cu mîner: dacă folosiți deja un pătuț, păstrați-l pentru orele de noapte.

Un cărucior poate fi dus afară într-un loc umbros, întotdeauna acoperit cu o plasă împotriva insectelor, și cu frînele puse. În casă, asigurați-vă că animalele nu pot ajunge în camera în care se află bebelușul, dar nu e nevoie să păstrați o liniște deplină. Cînd plînge, ridicați-l și organizați-i cea mai mare parte din timpul cît stă treaz: ajutați-l să asocieze lumina zilei cu joaca și cu starea de veghe. Noaptea, înfășurați-l strîns și puneți-l să doarmă în pătuț, dacă ați început să utilizați unul. Țineți camera în întuneric. Cînd se scoală și plînge după mîncare, ridicați-l și hrăniți-l în liniște, vorbind cît

mai puțin posibil și schimbîndu-i scutecul doar dacă e foarte ud sau murdar. Va învăța treptat că mesele de noapte sînt doar lucruri utile, nu și evenimente sociale, iar schema somnului său va începe să semene cu a dumneavoastră pe măsură ce trec săptămînilor.

Ațipitul bebelușului

De la vîrsta de aproximativ șase luni, ora de culcare va deveni tot mai mult unul din ritualurile importante ale zilei și bebelușul trebuie să fie obosit și gata de culcare, dacă e să doarmă toată noaptea. Are nevoie de ceva somn și în timpul zilei pentru a-i oferi energie pentru viața sa activă și va avea nevoie pe toată perioada primei copilării, dar nu-l lăsați să doarmă mai mult de două ore la fiecare ațipire (s-ar putea să se scoale mai devreme). Poate fi morocănos și confuz dacă a adormit profund, astfel încît dați-i destul timp pînă la următoarea activitate.

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Bebeluşul meu de zece luni se scoală la 6 a.m. și nu se mai culcă din nou. Pot face ceva?

Trezirea dimineața devreme înseamnă poate doar că bebeluşul a dormit destul. Lăsați-i cîteva jucării în pătuț pentru a avea o ocupație cînd se trezește, alături de o cană care nu se poate vărsa. În caz că îi e sete. Cînd s-a plictisit de jucăriile sale și începe să vă cheme, schimbarea scutecului și oferirea unor noi jucării în pătuț vă pot face să cîștigați o oră de somn. Dacă sculatul devreme devine regulat, încercați să-i ajustați somnul pe parcursul zilei astfel încît să se culce mai tîrziu. Puneți perdele groase în dormitorul bebeluşului, astfel încît soarele să nu-l scoale dimineața.

CÎT DE MULT VA DORMI BEBELUȘUL MEU?																								
Vîrsta bebelușului	Noaptea							Ziua											Noaptea		Legendă			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8		9	10	11
4 săptămîni																								
3 luni																								
6 luni																								
12 luni																								
18 luni																								
2 ani																								
3 ani																								

ÎNFĂȘAREA NOU-NĂSCUTULUI

BEBELUȘUL DUMNEAVOASTRĂ va dormi probabil mult mai bine în primele lui trei luni dacă îl înfășați nu prea strâns într-un cearșaf sau într-o pătură. Îl face să se simtă în siguranță și îi oprește membrele din zgâlțuit și agitat atunci

când doarme – mișcările îl pot trezi. Împăturiți pătura bebelușului, pe jumătate, în diagonală. Dacă plînge, nu e nevoie să-l supărați și mai tare lăsîndu-l jos pentru a-l înfășa: înfășați-l în poală.

CUM SĂ ÎNFĂȘAȚI BEBELUȘUL

Capătul scurt

Împăturirea celui de al doilea punct dedesubt

Țineți-vă mîna tot timpul sub căpșorul lui

1 Țineți-l pe bebeluș sprijinit de umărul dumneavoastră în timp ce așezați pătura în poală, cu capătul lung al triunghiului de-a lungul unei coapse, cu vârful atîrnînd în jos pe cealaltă parte.

2 Susținîndu-i capul, întindeți-l transversal pe genunchii dumneavoastră, cu gîtul la nivelul marginii păturii. Ridicați colțul îndepărtat, trăgînd bine în sus.

3 Îndoiiți colțul sub fundulețul lui. Ridicați și celălalt colț, trăgînd din nou bine în sus și treceți-l peste, pentru a-l băga sub el. Îndoiiți vârful după piciorușul lui, lăsîndu-l larg sub funduleț.

AȘEZAREA PENTRU SOMN

O dată ce bebelușul este înfășat și s-a calmat, e gata de pus în cărucior sau în pătut pentru a dormi. Doctorii consideră cea mai sigură poziție dormitul întins pe spate – nu există dovezi care să sugereze că bebelușii tind să vomite și apoi să se îneco în această poziție. Cei care dorm pe burtă par a avea un risc crescut de moarte subită (vezi p. 121). Dacă îl puneți pe o parte, asigurați-vă că îi împingeți bine umărul cel mai jos situat, astfel încît să nu se poată răsuci pe burtă. După trei luni, se va rostogoli în poziția care îi convine, indiferent cum îl așezați.

Întotdeauna așezați-l pe spate pentru somn

PREGĂTIREA PENTRU SOMN

SENZAȚIA DE STOMAC plin va fi deseori suficientă pentru a-l adormi pe bebelușul mulțumit; dar de multe ori are nevoie de ajutorul dumneavoastră pentru a se relaxa. Fiți plină de încredere, calmă și drăguță când îl calmați pentru somn. Zgîlțielile, chicotelile, gîdilatul nu vă vor ajuta: are nevoie de o perioadă de liniște, în brațele dumneavoastră, pentru a se simți relaxat și în siguranță.

SUPTUL

Bebelușul va fi calmat de supt, iar degetul dumneavoastră mic e ideal. S-ar putea să-și sugă propriul pumn. Dacă nu vă deranjează să aibă o suzetă, utilizați una cu formă naturală; dacă doriți, puteți limita utilizarea ei la primele trei luni; nu-i va simți lipsa la nici o vîrstă.

Asigurați un suport adecvat pentru capul lui

LEGĂNATUL

Legănați-l în brațe cu o mișcare de du-te-vino pentru a-l liniști ca să adoarmă. S-ar putea să vă ia ceva timp și s-ar putea să se scoale de fiecare dată cînd vă opriți pentru a-l pune în pătui, dar e o modalitate testată pentru a-l adormi.

UN SUSPENSOR

Dacă bebelușul se trezește de fiecare dată cînd îl puneți jos, încercați să-l purtați într-un suspensor: mișcarea corpului dumneavoastră și contactul uman îl vor menține adormit (vezi p. 85).

CONTACTUL LINIȘTITOR

Frecatul ritmic pe burtă îl poate calma suficient pentru a-l adormi. Nu modificați ritmul, căci îl veți deranja; nu vă opriți pînă ce pleoapele nu i s-au închis.

TABIETURILE DE SOMN ALE BEBELUȘULUI MAI MARE

DE LA APROXIMATIV șase luni, bebelușul se va îmbia la somn mult mai bucuros dacă toată pregătirea culcării se desfășoară la fel în fiecare seară – bebelușilor le plac ritualurile și rutina. De acum înainte nu va mai fi complet pregătit să se culce în locuri neobișnuite, iar somnul său va putea fi perturbat ușor de o modificare în viața de zi cu zi, cum ar fi o vacanță, astfel încît încercați să respectați rutina normală cînd sînteți departe de casă. Faceți cît mai distractivă pregătirea pentru culcare, astfel încît să fie o parte plăcută, dar nesolicitantă, a zilei bebelușului.

CARE E ORA DE CULCARE?

Dumneavoastră și partenerul trebuie să alegeți o oră care se potrivește cel mai bine cu programul dumneavoastră – și pe care să o puteți respecta, cu aproximație, zilnic. Convingeți-vă că e destul de tîrziu pentru a fi amîndoi acasă, dar nu atît de tîrziu încît pregătirea să vă ocupe toată seara. Orice moment între 6 și 8 p.m. este potrivit.

PREGĂTIREA DE CULCARE

1 Începeți pregătirea în același fel în fiecare seară: o baie este ideală, deoarece e atît distractivă cît și relaxantă. Dacă nu-i place să facă baie, douăzeci de minute petrecute împreună cu un joc drăguț l-ar putea ajuta să eructeze.

2 Dacă bebelușul mai are o masă înainte de culcare, dați-i-o în camera lui pentru ca să înțeleagă că e un loc prietenos, familiar, nu unul unde e izolat noaptea, în timp ce viața familiei continuă în altă cameră.

3 Puneți-l în pat cu ursulețul favorit sau cu jucării moi și cu cea pe care preferă să o strîngă în brațe, dacă are vreuna.

4 Acum partenerul dumneavoastră poate prelua unele activități, astfel încît să fiți ambii implicați în pregătirea de culcare. Aceasta durează aproximativ o jumătate de oră și e necesar să se desfășoare mereu la fel și să fie cît mai plăcută pentru bebeluș, pentru a marca clar sfîrșitul zilei.

SOMNUL ȘI BEBELUȘUL

MIȘCĂRILE RITMICE

Mișcările de du-te-vino în cărucior îl vor liniști pentru a adormi, deși s-ar putea să încerce să continue să vă privească. Când adoarme, nu-l mai ridicați ca să-l puneți în pătut, chiar dacă e noapte.

O pătură subțire este ideală pentru învelirea bebelușului

ÎNFĂȘATUL

Nu tuturor bebelușilor le place să doarmă cu brațele strânse. Nu fiți îngrijorată dacă îl înfășurați sigur (dar nu strâns) pe bebeluș și el continuă să-și miște brațele liber. Nu îi va fi frig și nu contează dacă îi lăsați brațele libere când îl înfășați.

O PLIMBARE CU MAȘINA

Dacă sînteți disperată, încercați să-l puneți în scaunelul lui din mașină și faceți o tură în cartier: mișcarea probabil că îl va adormi automat. Când ajungeți acasă, lăsați-l netulburat în scaunel și duceți-l așa în casă.

Acoperiți-l cu o pătură ca să-i țină cald.

ALTE METODE

Cîntecele de leagăn, în timp ce îl dați huța înainte și înapoi, sînt o veche metodă pentru a-l liniști ca să adoarmă. Bebelușul nu se va supăra dacă nu cîntați în același ritm. **Muzica înregistrată** pusă încet în camera lui îl poate ajuta să adoarmă. Pentru cei care adorm greu, poate fi utilă o **casetă cu înregistrarea** sunetelor pe care le-a auzit în uter.

5 Citiți cu el o poveste preferată ca să se relaxeze și să-l ajute să adoarmă. Nu renunțați dacă vi se pare că nu e atent: s-ar putea să fie obosit și să nu mai reacționeze la imagini cu același interes viu, dar asta nu înseamnă că nu ascultă.

6 Dați-i bebelușului jucăria favorită sau cea pe care preferă să o strîngă la piept și sărutăți-l de noapte bună. Stingeti lumina sau aprindeți o lumină de veghe. Nu-l părăsiți prea brusc: petreceți un moment sau două, dînd ocol camerei înainte de a pleca.

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

E o idee bună să-l iau în pat cu mine?

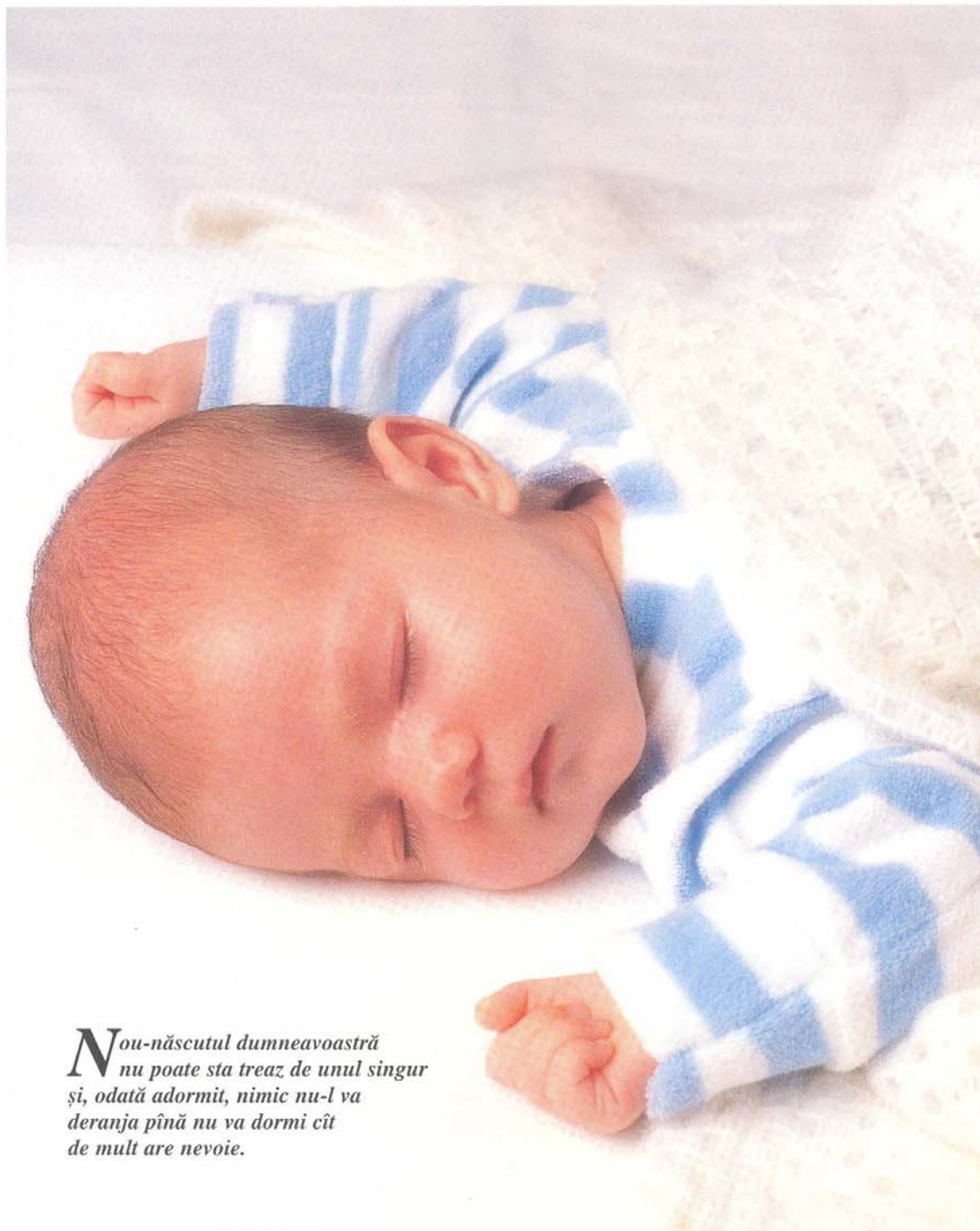
Mesele de noapte pot deveni mai ușoare dacă îl luați în pat. Dacă nici dumneavoastră, nici partenerul dumneavoastră nu ați băut și nici nu v-ați drogat, nu există riscul să vă așezați pe el. Puneți-l în mijlocul patului ca să nu-l puteți împinge jos. Pe măsură ce crește, veți stabili regula, deși veți dormi toți mai bine dacă fiecare va fi în patul lui. Dormitul cu dumneavoastră poate deveni o obișnuință, care ulterior va fi greu de părăsit.

DEPĂȘIREA PROBLEMELOR LEGATE DE SOMN

MESELE DE NOAPTE	SCULAREA ÎN TIMPUL NOPTII	ORĂ DE CULCARE NESTABILĂ
<p>La vârsta de șase luni poate sta nemâncat până dimineața; dar, de asemenea, se poate obișnui să se scoale pentru o masă. Dacă vreți să-l dezobișnuiți de această masă de noapte, începeți cu reducerea treptată a meselor, apoi opriți-le, dar intrați la el și liniștiți-l cât timp plînge.</p> <p>La masa de seară încercați să nu-l lăsați să adoarmă cu sînul sau cu biberonul în gură: trebuie să învețe să adoarmă singur și să nu se bazeze pe supt ca să se relaxeze. Immediat ce îi cad pleoapele, scoateți-l din gură mamelonul sau tetina. Puneți-l în pătut.</p> <p>Cîteva nopți, dați-i să mînceacă cînd se trezește, dar reduceți cantitatea. Puneți-l la loc în pătut și, fie că a adormit, fie că nu, sărutați-l și plecați.</p> <p>Dacă îl alăptați la sîn, partenerul dumneavoastră va trebui să vă înlocuiască, deoarece bebelușul, simțind mirosul de lapte, va dori să mîncească. Dacă continuați să plîngă, așteptați cinci minute, apoi reîntrați ca să-l liniștiți și frecăți-l pe spate pentru a-i da siguranță. Apoi întoarceți-vă în pat, chiar dacă continua să plîngă.</p> <p>Continuați să reîntrați la fiecare cinci minute. Ridicați-l doar dacă și-a ieșit din fire din cauza plînsului. Cînd scîncetele se opresc, puneți-l la loc în pat și părăsiți-l după cîteva minute. S-ar putea să dureze chiar și două ore, dar persistați.</p> <p>Pentru următoarele cîteva nopți, nu-i mai dați de mîncare; adoptați în schimb tactica de a-l plimba ațita timp cît are nevoie, pînă învață să doarmă noaptea.</p>	<p>Tactica de mai jos vă oferă o modalitate de a-l liniști pe bebelușul dumneavoastră mai mare cînd se scaldă noaptea, asigurîndu-l că totul e bine și că nu l-ați părăsit, dar că în aceste ore va primi doar un minim de atenție din partea dumneavoastră. Dacă nu doarme vreme de o săptămînă, cereți statul asistentei de ocrotire.</p> <p>Dacă bebelușul scîncește noaptea, așteptați cîteva minute să vedeți dacă adoarme din nou.</p> <p>Cînd plînge pur și simplu, duceți-vă să verificați dacă nu e nimic rău. Dacă nu, mîngiați-l și calmați-l: a-l freca pe spate poate fi suficient, dar poate fi nevoie să-l ridicați și să-l îmbrățișați. Cînd plînsul a trecut în smiorcăieli, puneți-l la loc în pătut, așezați-l astfel încît să-i fie bine și cald și sărutați-l de noapte bună. Apoi culcați-vă și dumneavoastră.</p> <p>Dacă plînsul continuă sau crește în intensitate din nou, chemați-l liniștitor din patul dumneavoastră, dar așteptați cinci minute înainte de a merge să-l liniștiți din nou.</p> <p>Cînd vă reîntoarceți, liniștiți-l bîrîndu-i și frecîndu-i spatele – nu-l ridicați decît dacă e într-adevăr ieșit din fire, apoi așezați-l și părăsiți-l.</p> <p>Continuați să vă reîntoarceți în acest mod la intervale de cinci minute, atît cît e nevoie pînă se doarme. După o jumătate de oră creșteți intervalele dintre vizite la zece minute, dar nu-l lăsați niciodată să plîngă mai mult de 15 minute. O săptămînă de dragălinenă feroc din partea dumneavoastră ar trebui să fie suficientă pentru a stabili o schemă de somn mai stabilă.</p>	<p>De la vârsta de aproximativ nouă luni, stabiliți o metodă de a manevra ora de culcare, apoi țineți-vă de ea. Dacă bebelușul capătă obiceiul să nu se liniștească dacă îl puneți în pat, o săptămînă de urmărire cu încăpăținare a tacticii de mai jos ar trebui să îl întrerupă. Va înțelege curînd mesajul că veți veni întotdeauna la el dacă plînge, dar <i>nu</i> îl veți ridica din nou.</p> <p>Mentiați ora de culcare, făcînd din ea un eveniment vesel, relaxant și plin de iubire. Dacă plînge cînd îl pînăsiți după așezarea în pat pentru noapte, întoarceți-vă și dați-i un sîrut liniștitor, dar nu îl ridicați din nou și <i>nu</i> stați cu el mai mult de un minut sau două.</p> <p>Dacă plînge din nou, chemați-l pentru a-l liniști, dar așteptați cinci minute înainte de a vă duce din nou la el.</p> <p>Cînd vă duceți, verificați că nu e nimic rău, cum ar fi un scuteș ud sau ceva care să-l deranjeze. Dacă nu, bateți-l pe spate pentru a-l calma, sărutați-l de noapte bună și așezați-l din nou. Fiți veseli, dar fermi, și apoi plecați. Nu ezitați – voința bebelușului este mai puternică decît a dumneavoastră și veți fi ușor de convins să rămîneți.</p> <p>Dacă continua să plîngă, reîntrați pentru o scurtă privire la intervalele de cinci minute. După jumătate de oră, începeți să creșteți intervalele dintre vizite, dar nu lăsați niciodată copilul să plîngă mai mult de un sfert de oră.</p> <p>Eventual va realiza că scurta recompensă pe care i-o oferiți venind la el uneori nu merită tot efortul pe care îl face, astfel încît va adormi liniștit.</p>

SOMNUL ȘI BEBELUȘUL

***N**ou-născutul dumneavoastră nu poate sta treaz de unul singur și, odată adormit, nimic nu-l va deranja pînă nu va dormi cît de mult are nevoie.*

HAINELE ȘI ÎMBRĂCATUL

În primele săptămâni îl veți îmbrăca și dezbrăca frecvent; poate avea nevoie de haine curate la fel de des ca de un scutec curat, așa încât veți avea nevoie de multe haine de măsura cea mai mică. Merită întotdeauna să întrebați dacă prietenii sau rudele vă pot împrumuta lucruri care nu le mai sînt de folos. Pe măsură ce copilul se va transforma într-un plimbăreț activ, veți avea nevoie de haine care sînt și confortabile și nu-i împiedică mișcările – și veți avea nevoie de mult mai puține. Copilul crește atît de repede, încît o garderodă scumpă sau pantofi și haine

„de primă clasă” nu au rost, ele rămînîndu-i mici cu mult înainte de a se deteriora. E mult mai bine să cumpărați cîteva articole de îmbrăcăminte o dată și să le înlocuiți cînd devin prea mici. Alegeți-le atent: sistemele de prindere ușor de manevrat și pantalonii cu elastic, de exemplu, îl vor ajuta pe măsură ce va învăța să se îmbrace și să se dezbrace. Dar, mai presus de orice, alegeți haine care sînt ușor de întreținut și se pot spăla la mașină, deoarece copilul n-are vreo grijă să le păstreze îngrijite și curate. Nici el și nici dumneavoastră n-ar trebui să fiți preocupați de hainele lui.

CUMPĂRAREA HAINELOR PENTRU COPIL

HAINELE PENTRU UN BEBELUȘ ar trebui să fie ușor de pus, să se poată spăla la mașină și, dacă este posibil, să fie făcute din fibre naturale, care îi permit bebelușului să-și regleze propria temperatură cît de bine posibil. NU

utilizați detergenți biologici sau înălbitori de materiale pentru a spăla hainele copilului, deoarece i-ar putea irita pielea. Tipul de haine de bază acum și în primele șase luni este un costum supraelastic.

Costumase de bumbac

Manșetele simple sînt cele mai bune; dacă costumașul are mînuși cu un singur deget, nu le utilizați

Deschizătura de la gît să se întindă mult

Pieptăraș cu capse

Pieptăraș
Căutați un model care să vă permită să i-l băgați ușor pe cap, cu mîneci largi, și 100% din bumbac sau lînă.

Pieptăraș

Costum supraelastic
Căutați să aibă capse în față și la baza coapselor – acest tip e mai ușor de pus. Evitați mînușile cu un deget; bebelușul dumneavoastră trebuie să învețe despre mîinile lui. Un costumaș strîns îi poate deforma ușor oasele, astfel că e bine să-l îmbrăcați într-unul care este larg pe toate părțile.

Căciulă de lînă

Pălărie de soare

Mînuși

Într-o zi rece, bebelușul are nevoie de **căciulă de lînă** care se leagă sub bărbie și de mînuși care se strîng pe încheietură pentru a nu pierde din căldură. Pe vreme caldă are nevoie de **pălărie de soare**.

Pulover

Evitați mohairul sau lîna pufoasă și orice tricotaș cu găuri mari în care și-ar putea prinde degetele.

Pentru nou-născut o cămășuță de noapte sau un costum supraelastic este o îmbrăcăminte ideală pentru noapte. Pentru un bebeluș mai mare, o pijamăluță cu picior întreg îi va ține mai cald, dar asigurați-vă că e destul de mare.

Pijamăluță

Cele 100% din bumbac sînt cele mai bune

Cămășuță de noapte

O deschizătură cu șnur oferă un acces ușor la scutecul bebelușului

Elasticul din jurul picioarelor să nu fie prea strîns

Capșele la baza coapselor fac mai ușoară schimbarea scutecului

Un costum de zbrenguială
Un costum de bumbac cu mâneci scurte și fără picioare este răcoros pe vreme caldă.

Sosetele trebuie să fie foarte încăpătoare și moi

Botoșei din material elastic
Utilizați-i pe vreme rece înainte să înceapă să meargă; trebuie să fie foarte încăpători.

Costum matlasat pentru exterior nu lasă să intre vîntul și menține un strat de aer cald

Hăinuțe de ieșit afară
Îmbrăcați-l pe bebeluș într-un strat suplimentar de haine cînd ieșiți afară, deoarece va pierde ușor căldură.

PIESE DE BAZĂ PENTRU BEBELUȘ

Încercați cu următoarele, de 60 cm mărime, apoi adăugați, după nevoi. Cumpărați mai multe articole, altfel veți avea de spălat tot timpul.

Aveți nevoie de:

- opt costumașe supraelastice;
- șase pieptărașe;
- două pulovere;
- două cămășuțe de noapte;
- două perechi de șosete;
- botoșei de lînă;
- mănuși care se leagă;
- pălăriuță de soare sau de lînă;
- hăinuțe de ieșit afară (iarna).

CUM SĂ-L ÎMBRĂCAȚI PE BEBELUȘ

ÎMBRĂCĂTUL și dezbrăcatul bebelușului sînt o ocazie plăcută să-l lăsați să învețe despre corpul lui prin strîngerea și mîngîierea pielii lui moi. S-ar putea să-i displace îmbrăcatul, dar puteți să-l transformați într-un lucru plăcut, cu multe ghidușii, îmbrățișări, sărutări și „discuții”; fiți deosebit de blîndă. Adunați hainele de care aveți nevoie și desfaceți toate capsele. Întindeți-l pe bebeluș pe masa de înfășat.

PUSUL UNUI PIEPTĂRAȘ

1 Țineți pieptărașul cu fața spre dumneavoastră și rulați-l în mîini. Puneți marginea din spate la creșterul capului bebelușului.

Poziționați marginea din spate în vîrfurile capului

2 Cu o mișcare rapidă, delicată, coboriți partea din față a pieptărașului la nivelul bărbiei bebelușului. Țineți strînsă toată partea din față și întindeți de ea cît puteți de mult, astfel încît nici o parte din ea să nu-i atîrne pe față și să-l deranjeze.

3 Ridicați capul și partea superioară a corpului copilului și trageți în jos spatele pieptărașului, încît să ajungă de jur împrejurul gîtului și să se afle în spatele umerilor. Lăsați copilul pe masa de înfășat, fără zguduituri și fără a-l lăsa capul să cadă pe spate.

4 Dacă pieptărașul are mîneci, puneți degetele unei mîini înăuntrul unei mîneci și desfaceți-o cît mai mult, apoi cu cealaltă mîna ghidați-i pumnul spre degetele dumneavoastră.

5 Țineți mîna bebelușului cu prima mîna și dați drumul mîneci peste mîna lui cu cealaltă mîna. Trageți pieptărașul în jos sub brațul său. Faceți același lucru cu cealaltă mîneacă, trăgînd de pieptăraș, nu de bebeluș.

6 Trageți-i pieptărașul peste burtică. Ridicați-i partea inferioară a corpului ținîndu-l de glezne. Închideți capsele dintre picioare.

Întindeți costumașul supraelastic

PUSUL UNUI COSTUMAȘ SUPRAELASTIC

1 Ridicați-l pe bebeluș în timp ce întindeți costumașul supraelastic pe masa de înfășat, cu fața în sus și cu toate capsele desfăcute. Întindeți-l pe copil deasupra, cu gîtul în axul costumașului.

Un pieptăraș pe sub costumaș este esențial în orice condiții, cu excepția perioadelor foarte calde

HAINELE ȘI ÎMBRĂCATUL

Trageți de costumaș, nu de bebelușul dumneavoastră

Ghidați pumnulețul bebelușului în mînecă

2 Rulați în mîini piciorul unui costumaș supraelastic, pentru a lărgi partea cu piciorul. Băgați înăuntru piciorul bebelușului, punînd degetele sale de la picioare exact în partea corespunzătoare a costumului și trageți în sus partea cu picior a costumului. Faceți același lucru cu celălalt picior.

3 Băgați degetele unei mîini prin capătul unei mîneci, rulînd materialul mîneci peste mîna dumneavoastră. Întindeți capătul mîneci cît de mult puteți. Cu cealaltă mînă, ghidați pumnulețul bebelușului către prima mînă.

4 Ținînd mîna bebelușului între police și restul degetelor, dați drumul mîneci peste mîna dumneavoastră și ridicați-i brațul, trăgînd-o în sus pînă la umăr. În acest mod, degetele bebelușului și unghiile dumneavoastră nu pot fi prinse.

Verificați ca degetele de la picioare să nu stea îngheșuite

5 Dacă costumașul este larg, suflecați mînecele, astfel încît să-și poată explora cu mîinile corpul și să învețe despre el.

6 Închideți toate capsele, începînd cu cele din jurul coapselor și dintre picioare și mergînd pînă la gît.

DEZBRĂCATUL BEBELUȘULUI

BEBELUȘUL poate fi enervat de senzația de aer rece pe pielea lui pe măsură ce îl dezbrăcați, astfel încât mângiați burtica lui goală și folosiți toate ocaziile pentru a vă atinge pielea de a lui. Să aveți la îndemână un prosop pentru a-l înveli pe bebeluș când l-ați dezbrăcat sau îmbrăcați-l din nou repede. Întindeți-l pe bebeluș pe masa de înfășat.

SCOATEREA UNUI COSTUMAS SUPRAELASTIC

1 Desfaceți capsele. Țineți o gleznă înăuntrul costumășului și scoateți piciorul costumului. Faceți la fel cu celălalt.

Țineți copilul de gleznă în timp ce-i scoateți piciorul costumului

2 Desfaceți capsele de pe pieptăraș, apoi ridicați-i de glezne jumătatea inferioară a corpului și băgați-i sub spate, cât de mult puteți, pieptărașul și costumul supraelastic.

Fiți blîndă atunci cînd dezbrăcați bebelușul

Sustineți-i capul

3 Băgați mîna în interiorul mîneicii și țineți-l de cot. Adunați mîneca și trageți-i-o; apoi repetați la celălalt braț.

4 Băgați-vă mîna sub capul și gîtul copilului și ridicați-i partea de sus a corpului pentru a-i putea scoate costumășul.

SCOATEREA UNUI PIEPTĂRAȘ

1 Țineți-i cotul înăuntrul pieptărașului cu o mîna și întindeți de pieptăraș peste pumnulețul lui. Faceți la fel cu cealaltă parte.

2 Rulați în mîini tot pieptărașul, astfel încît să nu rămînă vreo bucată care să-i poată atîrna pe față cînd i-l scoateți.

3 Întindeți de deschizătură cît de tare puteți, apoi cu o mișcare rapidă treceți-o peste fața copilului pînă la creștetul capului.

4 Strecurați-vă mîna sub capul și gîtul copilului și ridicați-i partea de sus a corpului pentru a putea trage pieptărașul.

CUM ÎNVAȚĂ SĂ SE ÎMBRACE SINGUR

LA APROXIMATIV DOI ani, copilul dumneavoastră va reuși să-și scoată singur șosetele sau tricoul și, pînă la aproximativ trei ani, cei mai mulți încep să se îmbrace singuri. Puteți încuraja această nouă independență prin cumpărarea de haine ușor de îmbrăcat și lăsîndu-l să se îmbrace și să se dezbrace de cîte ori vrea.

MODALITĂȚI DE A-L AJUTA

- Acordați-i mult timp – dacă nu vă grăbiți, nu vă veți enerva din cauza încetineli.
- Așezați-i hainele în ordinea în care le va îmbrăca.
- Cumpărați pantaloni sau fustițe cu elastic în talie. Nu îmbrăcați niciodată un preșcolar în pantaloni cu fermoar: și-ar putea prinde penisul în el.
- Căutați haine cu nasturi mari sau cu închizătoare cu limbă de pisică.
- Învățați-l să-și închidă nasturii de jos în sus.
- Lăsați-l să-și aleagă piciorul „favorit”, apoi marcați-i acel pantof ca să și-l pună corect în picior.
- Evitați hanoracele cu fermoar.
- Cînd trebuie să-l ajutați, faceți un joc din îmbrăcare, jucîndu-vă de-a v-ați ascunseala cînd îi trageți hainele peste cap.
- O dată ce e îmbrăcat, lăsați-l să stea îmbrăcat – chiar dacă se murdărește.

ALEGEREA PANTOFILOR

Pentru bebelușii care învață să meargă, cel mai bine e să o facă în picioarele goale. Le e mai ușor să-și mențină echilibrul, iar mersul în picioarele goale le face picioarele sănătoase.

O dată ce va ieși afară are nevoie de pantofi, dar, chiar și atunci, lăsați-l să meargă cît de mult în picioarele goale. Pantofii sînt necesari să-i protejeze picioarele, nu să i le „sustină” – mușchii îi oferă tot sprijinul de care picioarele au nevoie. Cumpărați pantofi de la un magazin specializat pentru copii, unde i se vor măsura lungimea și lățimea piciorului. La fiecare trei luni trebuie să verificați dacă pantofii i se potrivesc. Cumpărați șosete noi concomitent cu

pantofii noi: șosetele prea mici pot deforma la fel de mult piciorul ca și pantofii prea mici.

Ce tip de pantofi ar trebui să cumpăr?

Cu condiția ca piciorul copilului să fi fost măsurat adecvat, orice pantof este potrivit, fie că e din piele, fie că e din pinză. Dacă, pentru încălțămîntea ieftină, precum tenișii, sau pentru cizmulițe, esențiale în plimbările pe vreme umedă, nu găsiți măsura potrivită, cumpărați-le cu un număr mai mare și ajustați-le pe picior cu un brant. Evitați toți pantofii de plastic: plasticul nu se mulează pe forma piciorului, cum face pielea, ci piciorul va trebui să se muleze pe forma pantofului.

Ce urmăriți la pantofii copilului

Spatul dintre degetul mare al copilului și vârful pantofului ar trebui să fie de 0,5-1,25 cm – nici mai mult, nici mai puțin

Partea din față lată este importantă pentru a lăsa spațiu degetelor

Curele în T cu cataramă

Sanda cu degetele libere

Sistemul de închidere ar trebui să țină piciorul copilului ferm: catarama sau închiderea cu limbă de pisică sînt cele mai ușor de manevrat

Cusăturile trebuie să fie bine finisate, astfel încît nimic să nu frece pielea copilului

Dezbrăcatul singur

Copilul de doi ani se va bucura de provocarea reprezentată de dezbrăcat, acordîndu-i timp din plin.

ÎMBĂIEREA ȘI SPĂLATUL

O mare parte din îngrijirea de zi cu zi a bebelușului va fi consacrată curățeniei. Pielea sa este moale și delicată și chiar propriile sale produse – transpirația, urina, saliva – îl vor irita și, după o vreme, îi vor da dureri. Pe măsură ce bebelușul crește, îmbăierea lui are nevoie de schimbări: își va băga mâncare în păr, explorând lumea cu mâinile, ajutându-vă la schimbarea scutecelor și în general murdărirându-se și umplându-se cu grăsime, cu mâncare.

Astfel că fiți atentă să îndepărtați zilnic prin spălare urina, fecalele, transpirația, precum și laptele și mâncarea. Nu e absolut necesar să-i faceți copilului o baie zilnică: curățatul (spălatul feței, al mâinilor și al fundulețului) sau spălatul cu buretele reprezintă metode potrivite de a-l ține curat, dacă îi convine mai

mult așa. Dar e cel mai probabil că bebelușului îi va plăcea să fie îmbăiat și baia va deveni o parte importantă a obișnuințelor voastre cotidiene.

ECHIPAMENTUL PENTRU ÎMBĂIAT ȘI SPĂLAT

EXISTĂ NUMEROASE produse concepute pentru a vă ușura îmbăiatul, dar puteți menține costurile scăzute cumpărând doar lucrurile care vă sînt strict necesare. Nu puteți face economii la articolele de toaletă: șamponul,

săpunul, loțiunile și cremele pentru adulți conțin prea multe aditive ca să fie sigure pentru pielea delicată a bebelușului, astfel încît asigurați-vă că lucrurile pe care le veți cumpăra sînt potrivite spre a fi utilizate pentru sugari.

ECHIPAMENTUL DE BAIE

Baia bebelușului

Pînă ce bebelușul e gata să intre într-o cadă de adult (între trei și șase luni), o cădiță potrivită vă va ușura îmbăiatul.

Plasați-o la o înălțime potrivită pe un stativ sau puneți un prosop pe podea și îngeuncheați lîngă ea. Dacă cumpărați un suport special pentru cădiță, convingeți-vă că puneți baia la înălțimea potrivită pentru dumneavoastră.

O cadă cu model pe fund nu-l lasă pe bebeluș să alunece

Vas mic cu apă fiartă

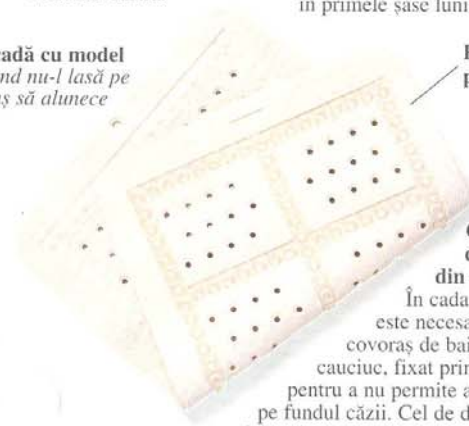
Veți avea nevoie de apă fiartă răcită și multe tampoane de vată pentru a spăla ochii urechile și fața bebelușului în primele șase luni.

Vată

Sortuleț impermeabil

Un material din bumbac cu spatele impermeabilizat i se va părea mai moale bebelușului decît cel din PVC.

Podea fixată prin suclțiune

Covoraș de baie din cauciuc

În cada mare, este necesar un covoraș de baie din cauciuc, fixat prin suclțiune pentru a nu permite alunecarea pe fundul căzii. Cel de dimensiuni mici va intra și într-o cadă de bebeluș.

ARTICOLE DE TOALETĂ PENTRU BEBELUȘI

Lichid de baie

Lichidul de baie pentru sugari este o excelentă alternativă atât la săpun, cât și la șampon.

Loțiunea pentru sugari este utilă pentru curățarea zonei acoperite de scutec, în special dacă pielea e foarte uscată.

Uleiul pentru sugari este un bun emolient când pielea este uscată sau solzoasă.

Emolientul poate fi utilizat în

Loțiune

Ulei

Emolient

Pudră

locul uleiului pentru sugari.

Pudra pentru sugari. Va absorbi orice umezeală rămasă pe pielea bebelușului – deși se poate întări în culele pielii și produce iritarea ei, dacă utilizați prea multă. Nu dați cu pudră pe o zonă unde veți pune cremă protectoare.

Șamponul pentru sugari poate fi necesar o dată pe săptămână.

Șampon

Săpunul de sugari trebuie utilizat doar dacă nu utilizați lichid de baie. În cazul unui bebeluș mic săpunul-l peste tot în poala dumneavoastră, apoi clătiți săpunul în cadită – dar să nu uitați că tot corpul său este foarte alunecos, astfel încât țineți-l ferm.

Betigașele cu tampon de vată sînt utile pentru curățarea între

Săpun

Betigașe cu tampon de vată

Pastă de dinți fluorurată

degetele de la mâini și picioare. Nu le introduceți niciodată în urechi, ochi, nas sau funduleț.

Pasta de dinți poate fi una folosită și de adulți. Încercați să nu-l lăsați pe copil să o înghită – dacă o face, evitați să o mai utilizați pînă cînd e destul de mare pentru a nu o mîncă (vezi p. 144).

Prosop de corp

Păstrați un prosop mare, foarte moale, doar pentru bebeluș. Încălziți-l pe un radiator înainte de a-l folosi. Unele prosoape au un plu mare, ce permite realizarea unei glugi.

Prosop de față

Păstrați doar pentru bebeluș un prosop de față sau un burete nou și spălați-l regulat în mașina de spălat. Nu-l lăsați pe bebeluș să mînnice din burete.

Burete natural

PĂRUL, UNGHIILE ȘI DINȚII

O perie de păr ar trebui să aibă peri moi și să fie destul de mică, încît copilul să-și perie singur părul începînd de la aproximativ optsprezece luni. Alegeți un pieptene mic, cu dinți rotunjiți, și verificați să nu aibă vârful sau marginile ascuțite.

Foarfecele pentru sugari au margini rotunjite și brate scurte, astfel încît nu există pericolul de a întepa accidental bebelușul.

Perie de păr și pieptene pentru bebeluș

Foarfece

Perie de dinți

Peria de dinți a copilului trebuie să aibă un cap mic, încît să poată ajunge în colturile gurii sale, și peri moi, rotunjiți.

Nailonul sau perii naturali sînt la fel de buni. Lăsați-l pe bebeluș să se joace cu o perie pentru sugari, dar utilizați una pentru copii pentru a-i curăța dinții. Schimbați-i regulat peria și verificați cu dentistul dacă aceasta curăță adecvat.

SFATURI PENTRU SPĂLATUL BEBELUȘULUI

■ Pînă la vîrsta de șase luni utilizați întotdeauna apă fiartă răcită pentru a-i spăla ochii, urechile, gura și fața. Fierberea omoară orice bacterie din apă.

■ Curățați doar părțile pe care le vedeți – nu încercați să curățați în interiorul nasului sau al urechilor bebelușului, ci doar ștergeți cu vată înmuiată orice urmă de mucus sau cerumen. Altfel nu veți face altceva decît să împingeți murdăria în nas sau în ureche.

■ La fete, niciodată să nu încercați să-i depărtați labiile (buzele vaginale) pentru a curăța înăuntrul lor. Veți deranja fluxul natural al secreției care spală spre exterior bacteriile.

■ La băieți, nu încercați niciodată să trageți înapoi prepuțul pentru a încerca să curățați sub el: îl va dura, veți rupe sau veți leza prepuțul.

■ Ștergeți întotdeauna dinainte înspre înapoi cînd curățați zona acoperită de scutec a unei fete. Aceasta împiedică răspîndirea din anus în vagin a germeilor ce produc infecția.

■ Cînd ștergeți ochii și urechile bebelușului, utilizați o bucată nouă de vată pentru fiecare, altfel s-ar putea să răspîndiți infecții minore.

■ Lăsați întotdeauna la sfîrșit curățatul fundulețului și utilizați o bucată nouă de vată pentru fiecare ștergere. Înmuiați-o în apă caldă de la robinet.

SPĂLAREA PARȚIALĂ

SPĂLAREA PARȚIALĂ a corpului înseamnă să curățați doar părțile bebelușului care au realmente nevoie să fie curățate – mâinile, fața, gâtul și zona de sub scutec. Curățați-l pe bebeluș la culcare sau sculare – este o alternativă excelentă la o baie, în special în cursul primelor șase săptămâni, când nici dumneavoastră, nici bebelușul nu vă veți simți prea siguri la îmbăierea într-o cădiță de sugar. Convingeți-vă că e cald în cameră. Fierbeți niște apă pentru spălutul pe față și turnați-o într-un vas mic, să se răcească. Spălați-vă pe mâini. Întindeți-l pe bebeluș pe măsuta de înfășat și dezbrăcați-l pînă la pieptăraș.

■ AVEȚI NEVOIE DE ■
Mic vas cu apă fiartă și răcită pentru fața copilului
Vas de apă caldă de la robinet
Bucăți de vată
Bucăți de tifon
Prosop cald
Echipament de schimb scutecul
Haine curate

1 Ștergeți fiecare ochi dinspre nas în afară cu vată înmuiată în apă fiartă. Utilizați o bucată nouă pentru fiecare ștergere și pentru fiecare ochi. Uscăți delicat cu o bucată de tifon.

Curățați murdăria dinapoia urechilor

5. Îndreptați-i degetele pentru a-i șterge mâinile

CURĂȚAREA BURICULUI

Restul, ligaturat, al cordonului ombilical va rămîne probabil pînă la 10 zile. Pînă ce cade, moașa va veni să îl curețe sau vă va învăța cum s-o faceți. Curățarea cu atenție previne sigur infecția și ajută la separarea cordonului ombilical. Moașa vă va sfătui să uscați bontul ombilical cu vată, după îmbăierea bebelușului.

O dată ce bontul ombilical a căzut, va fi necesar să curățați buricul în fiecare zi, ca parte a rutinei curățatului, pînă se cicatrizează complet.

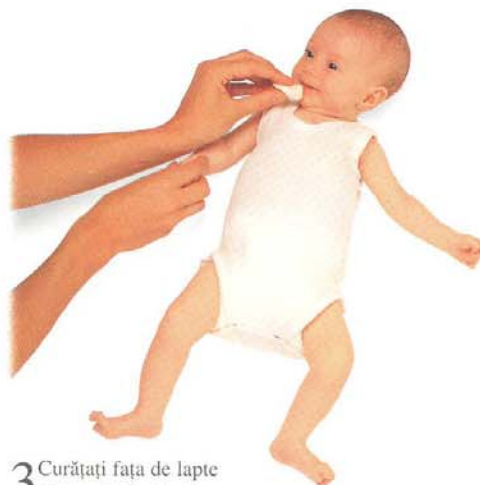
Consultați moașa sau asistenta de ocrotire dacă buricul e roșu, umflat, inflammat sau începe să mustească. O mică sîngerare este normală și de obicei nu trebuie să vă îngrijoreze.

1 Utilizînd vată umezită cu spirt medicinal, ștergeți cu atenție pliurile cutanate din jurul buricului (după două săptămîni puteți utiliza apă fiartă răcită).

2 Uscăți cu vată proaspătă. Pudrați un tampon de vată cu pudră pentru bebeluși și tamponați buricul pentru a absorbi toate urmele de umezeală.

3 Curățați fața de lapte și de salivă prin ștergere peste obraji și frunte. Ștergeți cu prosopul.

1. Ștergeți fiecare ochi cu vată curată

3. Îndepărtați toate urmele de lapte și de salivă

2. Nu introduceți niciodată un bețișor cu vată în urechile copilului

Ștergeți-i și partea dorsală a mâinilor

4. Curățați atent cutele de la gît

4 Ștergeți-l sub bărbie și în cutele de la gît cu vată curată, deoarece transpirația adunată aici îi poate irita pielea. Uscăți bine.

5 Ștergeți-l la subsuori cu vată umezită, ridicîndu-i ușor brațele pentru a-i aplatiza cutele. Uscăți bine. Desfaceți-i pumnii pentru a spăla și a usca peste tot, pe mâini și între degete.

Totdeauna ștergeți zona genitală a unei fete dinspre înainte către înapoi

6. Ridicați-i pieptărașul pentru a-i curăța burtica și zona de sub scutec

6 Curățați zona de sub scutec: desfaceți-i pieptărașul și curățați-i fundulețul în modul uzual (vezi pp. 150-151); utilizați bucăți de vată înmuiate în apă caldă cu lichid de îmbăiere adăugat sau umezită cu loțiune pentru sugari. Puneți-i apoi o cremă de protecție și un scutec curat, și îmbrăcați-l în haine curate.

Niciodată nu trageți înapoi prepuțul băiețelului

ÎMBĂIEREA BEBELUȘULUI

CELOR MAI MULȚI BEBELUȘI le place să fie îmbăiați; dar în primele zile, probabil că și dumneavoastră și bebelușul veți avea sentimente amestecate. Unui nou-născut îi displace deseori senzația de a fi „desfășat”, iar dumneavoastră puteți fi nervoasă atunci când îi țineți micul corp alunecos. În

primele săptămâni îl puteți spăla parțial; faceți-i o baie completă o dată pe săptămână și spălați-l pe cap o dată la două săptămâni. Asigurați-vă că e cald în cameră. Puteți să stați în genunchi, pe scaun sau în picioare în timp ce îi faceți baie, dar alegeți cea poziție care nu vă va da dureri de spate.

■ AVEȚI NEVOIE DE ■
Cădiță de baie
Măsuță pentru înfășat
Prosop de baie al bebelușului
Prosop de șters pe cap, dacă îi veți spăla părul
Șorț impermeabil
Vas cu apă fiartă și răcită pentru a-l spăla pe față
Bucăți de vată
Lichid de baie pentru sugari
Echipament pentru schimbarea scutecelor
Pudră de talc pentru sugari
Haine curate

PREGĂTIREA PENTRU BAIE

2 Întindeți prosopul de baie pe măsuța pentru înfășat și dezbrăcați-l pe bebeluș, lăsându-l doar în scutec.

3 Înfășurați-l fest și ștergeți-i ochii și fața cu vată înmuiată în apă fiartă.

1 Puneți apă rece, adăugați apă fierbinte și amestecați. Testați cu cotul: apa ar trebui să fie caldă și să aibă o adâncime de 10 cm. Adăugați lichid de baie.

SPĂLAREA PE CAP

1 Țineți-i capul într-o mână ca într-un căuș, cu spatele sprijinit de antebraț, și băgați-i picioarele sub umăr. Turnați-i delicat apă pe cap, cu mîna făcută căuș. În cazul majorității mărcilor de lichid de baie nu e nevoie să-i clătiți părul cu apă proaspătă.

Evitați să-i stropiți fața cu apă

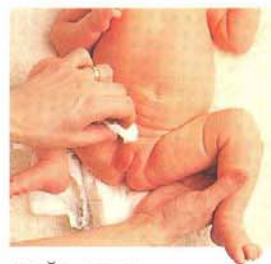

2 Readuceți-l în poală pe bebeluș pentru a-i netezi și usca delicat părul cu alt prosop.

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Bebelușul meu de patru săptămâni are pete urite crustoase pe pielea scalpului. Ce trebuie să fac?

Aceasta e o formă nenocivă de mătreață, denumită cruste seboreice. Ungeți scalpul bebelușului cu ulei pentru sugari și lăsați-l 24 de ore. Periați-l foarte delicat, apoi spălați crustele. Dacă crustele seboreice persistă, cereți-i doctorului o cremă.

SPĂLAREA FUNDULEȚULUI

Întindeți bebelușul pe măsuța de înfășat. Scoateți-i scutecul și curățați-i fundulețul (vezi pp. 150-151).

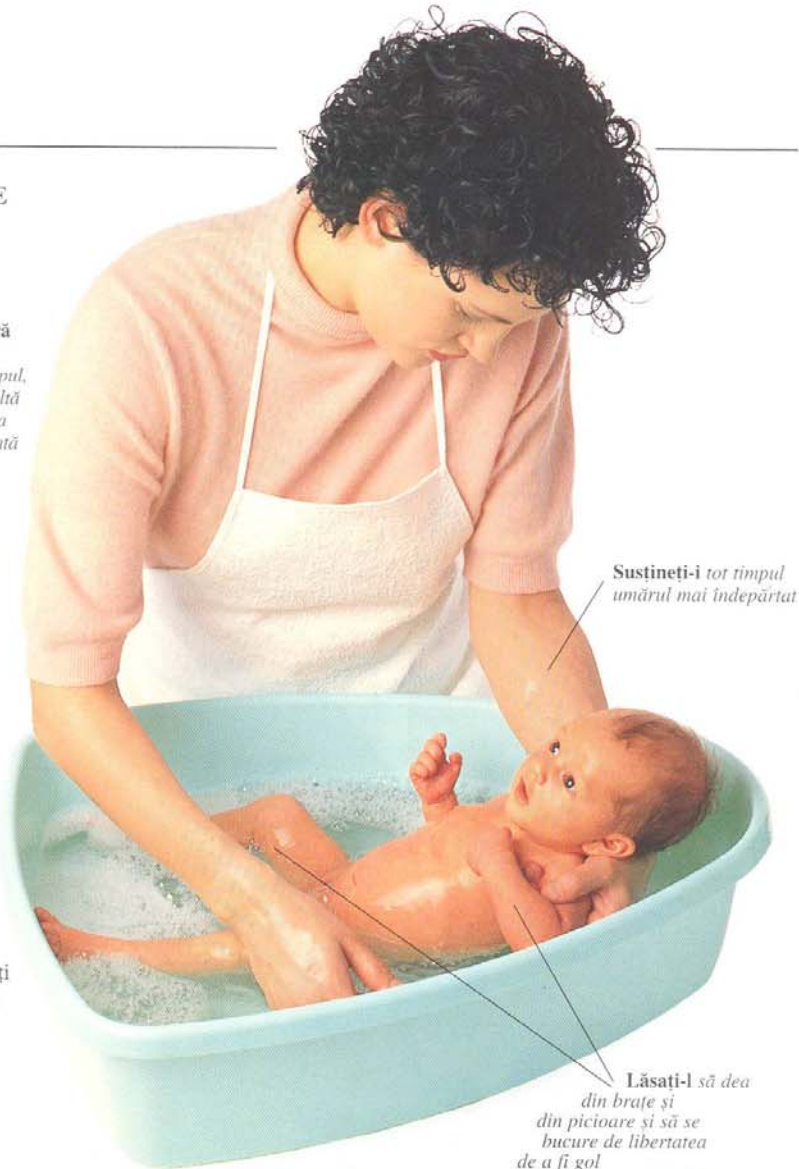
PUNEREA BEBELUȘULUI ÎN BAIE

Cu o încheietură a mîinii susțineți-i capul, iar cu cealaltă coapsa cea mai apropiată

1 Desfășați-l în poală, apoi băgați-l în cădiță: susțineți-i capul și gîtul pe antebraț, în timp ce cu mîna îl țineți ferm de umărul îndepărtat și de partea superioară a brațului. Puneți cealaltă mîna sub fundulețul și coapsele lui.

2 Zimbiți-i și vorbiți-i tot timpul bebelușului în vreme ce îi stropiți tot corpul cu mîna liberă. Luați-o cu binișorul dacă nu pare relaxat.

Susțineți-i tot timpul umărul mai îndepărtat

Lăsați-l să dea din brațe și din picioare și să se bucure de libertatea de a fi gol

SCOATEREA ȘI USCAREA

1 Două sau trei minute în apă sînt suficiente pentru un bebeluș foarte mic. Ridicați-l din apă strecurîndu-vă mîna liberă sub fundulețul lui: va fi alunecos, așa că țineți-l ferm.

Susțineți-i capul astfel încît să nu-i cadă pe spate

2 Înfășurați-l în prosop, și îmbrățișați-l ca să-l uscați. Puneți-l pe mîsuta de înfășat și uscați-i toate cutele pielii.

3 Dacă utilizați pudră de talc, pudrați-vă pe mîini, apoi frecați-vă mîinile. Plimbați-vă delicat mîinile peste pielea lui.

ÎMBĂIEREA ÎN CADA MARE

BEBELUȘUL va fi probabil gata să „promoveze” în teritoriul emoționant al căzii mari la vârsta de trei sau patru luni – și unii bebeluși se bucură în ea chiar la vârste mai mici. Dacă bebelușul încă nu a învățat să se bucure de baia lui, nu vă grăbiți cu schimbarea – dați-i câteva săptămâni în plus de îmbăiere în cădiță, fie pînă ce devine prea mare pentru ea, fie pînă cînd capătă mai multă încredere. Pentru a-i face baie

bebelușului de trei luni, aranjați lîngă baie toate lucrurile de care aveți nevoie. Asigurați-vă că în cameră e cald. Puneți covorașul de cauciuc pe fundul căzii și dați drumul la apă rece, apoi la cea fierbinte, astfel încît apa să fie caldă. Puneți-l pe bebeluș pe măsuta de înfășat pentru a-l spăla pe față, pe ochi și pe urechi, folosind apă fiartă răcită, apoi spălați-l la funduleț.

■ AVETI NEVOIE DE ■
Covoraș de baie din cauciuc
Șorț impermeabil
Lichid de baie pentru sugari sau săpun pentru sugari și șampon pentru sugari (nu este necesar de fiecare dată)
Un prosop mare moale
Burete sau ștergar de față
Echipament pentru spălarea feței bebelușului
Echipament pentru schimbarea scutecelor
Stropitoare și alte jucării pentru un bebeluș mai mare
Perie de dinți pentru copii
Haine curate

SPĂLAREA BEBELUȘULUI

1 Întindeți-l pe bebeluș în baie pe covorașul de cauciuc. Țineți-i capul și gîtul sprijinite de brațul dumneavoastră, cu urechile deasupra nivelului apei.

Îngenuncheați întotdeauna lîngă baie, astfel încît să-l puteți ține ferm pe bebeluș

Baia este unul din momentele în care-i vorbiți și vă bucurați de bebeluș

Apa ar trebui să ajungă pînă exact sub urechile bebelușului

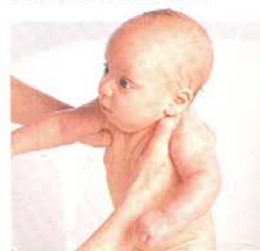

2 Dacă utilizați săpun, săpuniți-vă mîna liberă, apoi plimbați-i mîna peste corp. Dacă ați pus lichid de baie în apă, stropiți-i corpul cu apă.

Bebeluşului îi va plăcea atingerea delicată a mîinilor dumneavoastră

3 Îndepărtați săpunul prin stropire cu apă. Nu-l bruscați pe bebeluș și vorbiți-i tot timpul. Lichidul de baie nu trebuie îndepărtat cu apă.

SCOATEREA LUI

Apucați-l de subsuori pentru a-l ridica: va fi alunecos. Îneliți-l în prosopul lui și îmbrățișați-l ca să-l uscați.

SPĂLAREA PĂRULUI

1 Spălați-i părul o dată pe săptămână. Întii udați-l. Dacă folosiți șampon, turnați-vă o cantitate mică în palma mîinii cu care-i susțineți capul.

2 Susțineți capul bebelușului cu mîna liberă și întindeți-i șamponul pe păr. Dacă aveți lichid de baie în apă, spălați-l doar cu apă.

3 Spălați-vă mîinile din nou și clătiți șamponul cu un burete sau cu un ștergar de față ude, bine stoarse.

Lăsați-l pe el să stabilească ritmul – s-ar putea să-i placă să-l spălați în joacă

SIGURANȚA ÎN TIMPUL BĂII

Urmați întotdeauna următoarele cîteva reguli:

- ▲ **Niciodată** nu lăsați un bebeluș sau un copil mic singur în baie și nu vă depărtați la o distanță de la care să nu-l aveți la îndemînă. E nevoie de foarte puțin timp pentru ca un copil să alunece și să se înece, chiar în apă foarte puțin adîncă.
- ▲ **Niciodată** nu-l lăsați pe copilul dumneavoastră să se ridice în picioare în baie, chiar atunci cînd poate sta fix și chiar dacă aveți un covoraș de cauciuc în baie.
- ▲ Chiar și cînd poate sta bine în picioare, trebuie să aveți o mînă liberă, gata să-l susțină dacă alunecă.
- ▲ Un covoraș de cauciuc pe fundul căzii este esențial.
- ▲ Nu turnați niciodată apă fierbinte cînd copilul e în baie. Dacă e necesar să completați, amestecați apă fierbinte și rece într-un vas, astfel încît să fie caldă, apoi turnați-o în cadă.
- ▲ Convingeți-vă că termostatul instalației de încălzire nu e fixat la o temperatură prea înaltă.
- ▲ Dacă robinetul devine fierbinte, înfășurați un prosop în jurul său, astfel încît bebelușul să nu se frigă dacă îl atinge.
- ▲ Dacă faceți baie împreună cu bebelușul dumneavoastră, e bine ca apa să fie ceva mai rece decît atunci cînd faceți baie singur.

CUM SĂ FACEȚI BAIUA DISTRACTIVĂ

O dată ce copilul poate sta în picioare, baie devine o joacă minunată – nu doar un mod de a-l curăța. Căutați

unele jucării de baie: lucruri care stropesc, ca pahare și pîlnii de plastic, găle-

tușe de făcut castele de nisip, cu găuri, chiar strecurătoare de plastic – îl vor fascina toate; iar jucăriile care plutesc, ca vaporasele sau răuștele, sînt și ele ideale. Aproximativ o dată pe săptămînă e bine să utilizați o jucărie care stropeste, pentru a-i spăla părul, dar nu lăsați apa să-i curgă pe față – nu o să-i placă, probabil.

Supravegheați întotdeauna baia și nu-l lăsați pe bebeluș niciodată singur în baie

BEBELUȘI CARE URĂSC APA ȘI SPĂLATUL

BEBELUȘI CARE URĂSC BAIA

Unii bebeluși sînt speriați de baie – și deseori un bebeluș sau un copil mic s-ar putea împotrivi. Renunțați o vreme la făcutul băii: curățatul zilnic îl va menține curat, deși

un bebeluș care se mișcă mult va trebui săpunat ținîndu-l în poală (vezi mai jos). După două sau trei săptămîni, încercați să faceți o baie împreună cu el, pentru a-l ajuta să-și depășească frica.

Jocul cu apa

Așezați-l pe bebeluș pe podeaua bucătăriei, lîngă un vas cu apă, și lăsați-l să se joace și să se stropască. Paharele care stropesc și jucăriile care plutesc îl pot convinge că apa poate fi distractivă.

BEBELUȘI CĂRORA NU LE PLACE SPĂLATUL

Chiar dacă bebelușului nu-i place să i se spele mîinile, e important să o faceți înainte și după fiecare masă. Faceți ca acest lucru să fie și mai distractiv spălîndu-i mîinile între mîinile dumneavoastră ude și pline de săpun.

BEBELUȘI CĂRORA NU LE PLACE SPĂLATUL PE CAP

Bebeluşilor și copiilor mici nu le place în mod deosebit să fie spălați, chiar dacă le place baia – perioada cea mai dificilă este între doi ani și jumătate și trei ani. Dacă copilului dumneavoastră nu-i place, abandonați spălătul pentru două săptămîni. Respectați-i repulsia, dar ajutați-l să devină mai rațional. De exemplu, ieșiți împreună pe ploaie și arătați-i ce senzație plăcută îi dau picăturile de ploaie pe față. Reintroduceți treptat spălătul pe cap atunci cînd face baie. Poate fi de ajutor să-i dați un ștergar de față să și-l țină peste ochi și peste față: deseori copiii urăsc cel mai mult

senzația de apă care le intră în ochi.

Săpunitul părului

Puteți să țineți curat părul copilului dumneavoastră prin spălarea cu buretele sau cu un ștergar de față ud a oricărei bucăți de mîncare și de murdărie.

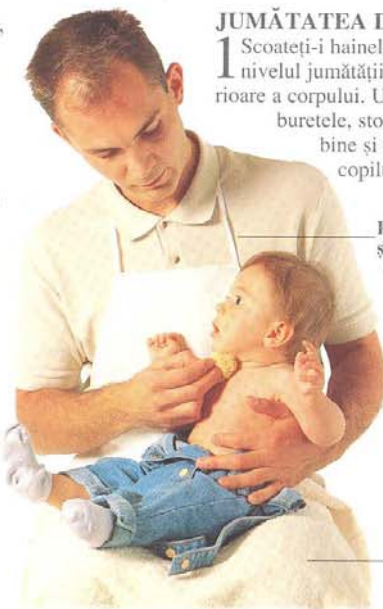
CUM SĂ-L CURĂȚAȚI CU BURETELE

DACĂ BEBELUȘULUI nu-i place apa, nu e nevoie să-i faceți baie: o dată ce-și poate susține capul, o spălare zilnică cu buretele, în poală, este suficientă. Întîi, întindeți-l pe bebeluș pe o mîsuță și ștergeți-i ochii, fața și urechile cu bucăți curate de vată. Așezați-l apoi în poala dumneavoastră, avînd la îndemînă toate lucrurile de care aveți nevoie.

JUMĂTATEA DE SUS

1 Scoateți-i hainele de la nivelul jumătății superioare a corpului. Umeziți buretele, stoarceți-l bine și spălați copilul pe gît.

Purtați un șorț care să vă acopere partea de sus a corpului

2 Înmuiiați buretele din nou în apă, stoarceți-l bine ca să nu curgă, apoi spălați copilul pe piept și pe burtică. Ștergeți-l bine cu prosopul.

Puneți prosopul în poală înainte de a începe

■ AVEȚI NEVOIE DE ■
Vas mare cu apă caldă, în care ați adăugat puțin lichid de baie
Vas mic de apă fiartă răcită și vată pentru fața copilului
Șorț impermeabil
Burete sau ștergar de față
Prosop cald
Echipament de schimbare a scutecului

3 Țineți-i bebelușului brațele în sus pentru a-l spăla și șterge la subsuori, unde se pot aduna transpirația și scamele. Spălați-i și ștergeți-i ante-brățele, lăsați-l să-și cufunde mâinile în vasul cu apă, dacă vrea. Ștergeți-l bine cu prosopul.

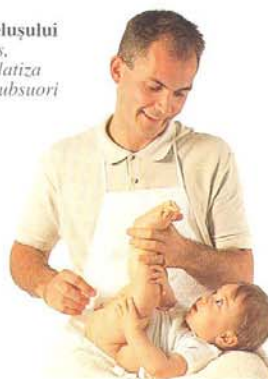
4 Întindeți-l în față pe brațul dumneavoastră pentru a-l spăla și a-l usca pe spate și pe umeri. Nu-i va plăcea să-i curgă apa pe spate, astfel încât stoarceți buretele.

JUMĂTATEA INFERIOARĂ

1 Puneți-i un pieptăraș curat și scoateți-i pantalonii și șosetele. Spălați-l apoi pe picioare. Ștergeți-l bine, în special între degete.

Țineți-i bebelușului brațele în sus, pentru a-i aplatiza cutele de la subsuori

2 În final, scoateți-i scutecul și curățați-l pe burtă, în zonă genitală și la funduleț în modul obișnuit (vezi pp.150-151). Întindeți-l în poala dumneavoastră dacă simțiți că aveți încredere, sau puneți-l pe măsuta de înfășat. Puneți-i un scutec curat și îmbrăcați-l în hăinuțele de noapte.

Țineți-l pe bebeluș ferm tot timpul: se va zvircoli

ÎNGRIJIREA DINȚILOR

NU E NICIODATĂ PREA DEVREME să începeți să aveți grijă de dinții copilului dumneavoastră. O dată ce are doi sau mai mulți, ștergeți-i dinții și gingiile în fiecare seară cu o batistă umedă. De la douăsprezece luni puteți folosi o perie de dinți pentru sugari: curățați-i dinții (vezi mai jos) după micul dejun și la culcare, dar lăsați-l să se joace singur cu o perie atunci când face baie. Dacă aveți grijă de primii dinți, „de

lapte“, puteți fi sigură că atunci când dinții permanenți ies, în jurul vârstei de șase ani, ei vor fi corect poziționați și în gingii sănătoase – și veți fi stabilit obiceiuri bune, pentru toată viața, la copilul dumneavoastră. La orice vârstă, cu cât spălatul pe dinți pare un joc, cu atât copilul va fi încurajat să coopereze. Jocul de-a dentiștii, curățatul propriilor dumneavoastră dinți împreună cu el și scuipatul vor fi toate de ajutor.

CURĂȚATUL DINȚILOR

1 Udați o batistă curată. Așezați-l pe copil în poală. Înfășurați batista în jurul degetului dumneavoastră și întindeți o bucată de pastă de dinți cu fluor de mărimea unui bob de mazăre. Nu e nevoie să utilizați pastă de dinți dacă nu-i place copilului sau dacă vrea să o mănânce. Folosiți pasta de dinți uzuală: cele pentru copii pot conține zahăr.

2 Frecați cu degetele gingiile și dinții copilului. Lăsați-l să scuie în toaletă dacă vrea să vă imite.

DE CE APARE TARTRUL?

Depunerile de tartru apar deoarece bacteriile din gură reacționează cu zahărul formând un acid, ce topește smalțul dur care acoperă dinții. Dulciurile și mâncărurile dulci cresc riscul depunerilor de tartru, în special dacă sînt consumate între mese, deoarece dinții sînt înconju-rați în zahăr cea mai mare parte din timp. Astfel că încercați să-i dați dulciuri doar la mese, după care spălați-i dinții și dați-i gustări care nu conțin zahăr (vezi p. 116).

Fluoruri

Dinții copiilor pot fi protejați cu fluor, o substanță chimică ce întărește smalțul dentar și chiar închide micile spărturi din

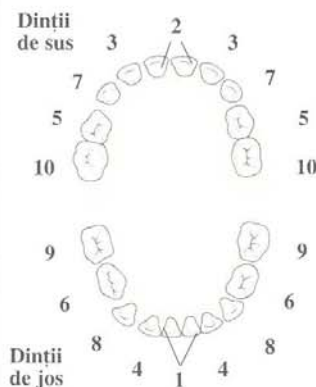
el. Periajul de două ori pe zi cu o pastă de dinți fluorurată vă va ajuta să protejați dinții copilului de depunerile de tartru. Fluorul este prezent ca supliment în apa de băut în unele zone sau este administrat sub formă de picături sau tablete: asistenta de ocrotire vă poate da sfaturi.

Prea mult fluor?

Nu trebuie să vă îngrijorați dacă copilul înghite un pic de pastă de dinți când îi periați dinții, dar s-ar putea ca gustul să-i placă atât de mult, încît să vrea să o mănânce și din tub. Nu-l lăsați. Dacă primește fluor din apă sau din suplimente, ceea ce provine din pasta de dinți ar putea fi prea mult.

CUM APAR DINȚII

Bebeluşului dumneavoastră îi poate erupe primul dinte în orice moment pe parcursul primului an și va avea toți dinții apăruiți în cel de al treilea an. Dinții bebeluşului apar de obicei în aceeași ordine.

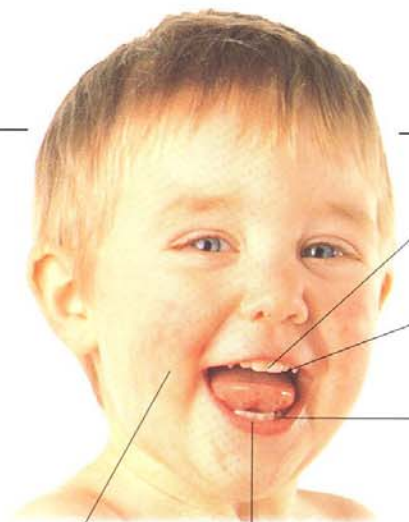

VIZITA LA DENTIST

Din momentul în care copilul are prima dentiție completă (în jurul vârstei de doi ani și jumătate) ar trebui să fixați controale dentare regulate la fiecare șase luni. Dentistul va avea tratamentele necesare pentru a preveni depunerea de tartru și va fi capabil să vă sfătuiască despre suplimentarea cu fluor – astfel încît continuați programul regulat de vizite chiar dacă sînteți sigur că dinții copilului sînt sănătoși. Dacă există vreo carie, e important să fie tratată la timp. Obişnuiți-l pe copil cu ideea de a merge la dentist, înainte de a face vreun tratament. Dacă pare înspăimîntat, așezați-l în poală, pe scaun, și arătați-i ce rost are echipamentul din jur.

CUM SĂ CURĂȚAȚI DINȚII COPILULUI

De la vârsta de 18 luni, începeți să curățați dinții copilului cu o perie de dinți umedă și o bucată de mărimea unui bob de mazăre de pastă de dinți cu fluor. Periați-i dinții atâta timp cât vă lasă; probabil că va vrea să se perie singur de la vârsta de aproximativ doi ani. Supravegheați-l întotdeauna – e nevoie să se perie corect. Învățați-l stînd în spatele lui în fața oglinzii și ținîndu-l de mînă, arătîndu-i mișcările corecte.

Dinții de sus: periați-i de la gingii în jos

Toate suprafețele mușcătoare: periați înainte și înapoi de-a lungul suprafețelor plane ale măselelor, de jur împrejurul gurii

Dinții de jos: periați-i de la gingii în sus

Mergeți cu peria exact pînă în partea din spate a gurii copilului

Periați-i gingiile cu o mișcare circulară, atît pe dinafară cît și pe dinăuntru

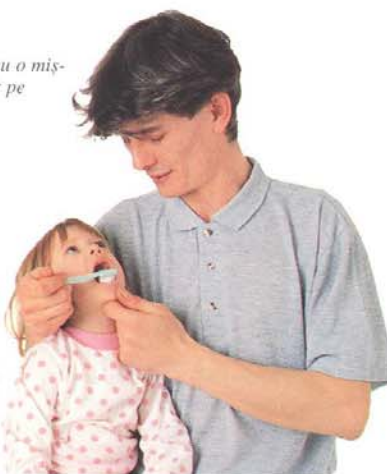

A face un joc din curățatul dinților

Jucați-vă în timpul băii pentru a-l încuraja pe copil să vă copieze; curățați-i dinții cum trebuie, după aceea.

Curățatul dinților copilului

Așezați-l în picioare la chiuveță sau lighean, pe ceva mai înalt, dumneavoastră stînd lateral și în spatele lui. Dați-i capul pe spate, astfel încît să-i puteți privi în gură atunci cînd îl periați. Lăsați-l să se clătească și să scuie – asta e cel mai distractiv.

TĂIEREA UNGHIILOR

NOU-NĂSCUTUL DUMNEAVOASTRĂ

E bine ca unghiile să fie scurte, astfel încît să nu se poată zgîria singur. În primele cîteva luni, unghiile sînt atît de moi, încît cel mai bun mod de a le scurta este să le roadeți chiar dumneavoastră. Dacă se agită, roadeți-i-le cînd doarme.

BEBELUȘUL MAI MARE

Așezați-l pe bebeluș în poală, cu fața înainte. Apucați-i cîte un deget pe rînd și tăiați-i unghiile cu foarfece pentru sugari, după forma vîrfului degetelor și verificînd să nu rămînă colțuri ascuțite.

TĂIEREA UNGHIILOR DE LA PICIOARE

Întindeți-l pe bebeluș pe masa de înfășat; dacă e mai mare, așezați-l în poală. Țineți-i fix piciorul, fiindcă va da din el. Tăiați-i unghiile drept, de-a curmezișul, altfel colțurile s-ar putea încarna.

SCUTECELE ȘI ÎNGRIJIREA LOR

Primele câteva săptămîni ale vieții nou-născutului par a se desfășura în jurul schimbării scutecelelor. Deoarece vezica urinară a bebelușului este mică, el se udă des, astfel încît va trebui să-l schimbați cel puțin după fiecare masă, curînd după ce se scoală și înainte de a se culca, iar în primele săptămîni chiar și după suptul de noapte. Schimbați-l ori de cîte ori scutecul e murdar sau ud, deoarece a-l lăsa în el face foarte probabil apariția eritemului fesier. A-l schimba nu e întotdeauna prima dumneavoastră prioritate: cînd se scoală dimineața îi va fi foame, așa că scoateți scutecul ud, înfășurați copilul într-un prosop și dați-i

ceva lapte înainte de a-l schimba – nu e normal să-l lăsați să aștepte. Schimbarea scutecelelor nu trebuie să fie o corvoadă: e un moment pentru jocuri și îmbrățișări și o modalitate importantă de a-i arăta bebelușului că îl iubiți. Ușurați-vă viața ținînd la un loc toate lucrurile de care aveți nevoie; dacă locuiți într-o casă cu etaj, e bine ca în primele săptămîni să aveți un al doilea set similar la parter. Dar, pe măsură ce lunile trec, veți remarca rădarea nevoii de a schimba scutecul. În jurul vîrstei de doi ani copilul va începe să recunoască senzația vezicii pline și concomitent se va apropia de vîrsta la care va renunța la scutece.

CONȚINUTUL SCUTECELEOR

Scaune ce pot fi văzute frecvent pe scutecul bebelușilor:

■ **ca smoala, verzui închis, lipicios (doar în primele două sau trei zile):** acesta este meconiul, care umple intestinele înainte nașterii și trebuie să fie eliminat înainte ca digestia să înceapă;

■ **verzui-maronii sau verzui deschis, semilichide, pline de cheaguri (doar în prima săptămînă):**

„scaunele de tranziție“ vă arată că bebelușul se adaptează la alimentație prin propriul aparat digestiv;

■ **scaune oranj-gălbui, ca muștarul, apoase, cu cheaguri de lapte amestecate în ele, deseori foarte abundente:** scaunul normal, constant, al unui bebeluș hrănit la sîn;

■ **scaune verzi sau cu striții verzui:** cvasinormale, dar scaunele mici verzui, timp de cîteva zile, pot fi un semn de subnutriție.

Consultați doctorul dacă:

■ scaunele sînt foarte apoase și mirositoare și bebelușul vomită, dă deoparte mîncarea: diareea este periculoasă, punînd chiar în pericol viața, la un bebeluș mic;

■ vedeți sînge pe scutece;

■ vă îngrijorează ceva, indiferent ce.

Scutece complet,
care se aruncă

Scutece flaușat
împăturit

TIPURI DE SCUTECE

Bebeluşul dumneavoastră nu se va supăra, fie că folosiți scutece care se aruncă, fie scutece croite, cu condiția ca acestea să i se potrivească fest și să nu stea într-unul umed sau murdar. Cele care se aruncă îi dau un aspect îngrijit, sînt subțiri. Scutecele flaușate sînt mai voluminoase și s-ar putea să fie nevoie să-i cumpărați haine cu cîtiva centimetri mai mari pentru a încăpea și scutecul. Dar acestea din urmă îi susțin bine articulația șoldului, un avantaj dacă medicul suspectează o laxitate a articulației șoldului.

Marginea ridicată
a mîsuței de înfășat
nu-l va opri pe bebeluş
din rostogolire

SCHIMBAREA SCUTECULUI

Din moment ce veți schimba atât de des scutețul bebelușului, zona în care faceți acest lucru trebuie să fie un loc plăcut pentru amândoi: o jucărie mobilă deasupra capului bebelușului, un ursuleț în apropiere, abțibilduri sau autocolante pe pereți sau pe mobilă îl vor amuza pe copil și îl vor încuraja să stea liniștit. O

măsuță pentru înfășat este ieftină și foarte potrivită, și bebelușul va fi în mai mare siguranță dacă o puneți pe o podea curată și uscată. O masă anume proiectată pentru schimbarea bebelușului poate fi utilă pentru depozitarea scutececurate și articolelor de toaletă, dar bebelușul poate cădea de pe o masă, însă nu și de pe

podea. Masa poate repede deveni prea mică. Dacă puneți măsuța de înfășat pe o suprafață aflată la înălțime, fie că e vorba de o masă, de un stativ sau o comodă cu sertare sau de patul dumneavoastră, nu vă întoarceți niciodată cu spatele la bebeluș, nici chiar pentru o secundă.

Timpul schimbării

Schimbarea scutececelor bebelușului vă oferă ocazia perfectă de a vorbi și de a vă juca cu el: includeți multe jocuri și gîdilături, pentru a face distractivă această îndeletnicire.

Un joc sau două înainte de a-i pune un scutecc nou va permite aerisirea fundulețului

ECHIPAMENT PENTRU SCHIMBAREA SCUTECULUI

DEȘI AR PUTEA PĂREA o grămadă înspăimântătoare de echipament, a ține la un loc toate lucrurile de care aveți nevoie vă va ușura schimbarea scutecelelor. Spălați la toaletă cu jet de apă țesăturile utilizate, căptușeala scute-

celor, dar puneți vata și scutecele care se aruncă împăturite și legate într-o găleată de gunoi cu un sac de plastic în interior. Puneți lucrurile flaușate în găleata adecvată, înainte de a le spăla cu atenție (vezi p. 153).

ECHIPAMENT PENTRU CURĂȚAREA FUNDULEȚULUI

Măsuță de înfășat

O măsuță capitonată, care poate fi curățată prin ștergere, cu margini mai ridicate, este de neprețuit. Pe vreme caldă puneți un scutec din material textil sub capul bebelușului: plasticul îl poate face să transpire.

Curățați măsuța de înfășat cu o soluție puțin concentrată de dezinfectant ori de câte ori se murdărește

Servetele pentru bebeluș
Bucăți de șifon gata umezite, utile pentru curățatul fundulețului când sunteți departe de casă.

Vată

Cumpărați-o în formă de suluri sau plisată și rupeți câteva bucăți înainte de a începe schimbarea scutecelelor, astfel încât să nu fie nevoie să băgați mina murdară în pachetul de vată.

Bucăți de material (șifon). Sînt necesare pentru a șterge fecalele și fundulețul bebelușului.

Vas cu apă caldă

Cel mai simplu mod de a-i curăța fundulețul este să folosiți vată și apă caldă.

Cremă protectoare

Crema de zinc cu ulei de castor sau un gel formează un strat protector impermeabil la suprafața pielii. Nu utilizați pudră de talc în aceeași zonă.

Cîteva picături de lichid de baie pentru sugari adăugate în vasul cu apă caldă sînt mai bune pentru curățarea fundulețului bebelușului decît apa simplă. Puțină loțiune pentru sugari, pusă pe vată, este de asemenea eficientă.

Lichid de baie pentru sugari
Loțiune pentru sugari

SCUTECE CARE SE ARUNCĂ

Scutecele care se aruncă se folosesc deopotrivă ca scutece, căptușeală și pantalonă de plastic. Atunci cînd sînteți mulțumiți de o marcă, cumpărați cantități mari: în primele săptămîni va fi nevoie să-l schimbați chiar și de zece ori pe zi, astfel încît 70 de scutece reprezintă provizia pe numai o săptămînă. Un scutec prea mic ar putea fi incomod, astfel că, dacă pare fest, cumpărați mărimea imediat următoare. Scutecele „ultra” sînt subțiri și foarte absorbante; cele denumite

„standard” sînt mai ieftine și mai voluminoase, dar va trebui să-l schimbați mai des pe bebeluș. Pentru băieți puteți cumpăra scutece, cu mai multă căptușeală în față, și pentru fete, cu mai multă căptușeală dedesubt.

Veți mai avea nevoie de:

Sac de plastic sau găleată cu o pungă înăuntru: aruncați scutecele utilizate înăuntru; cînd sacul este plin, legați-l și puneți-l în găleata de gunoi.

O duzină de scutece flaușate sau de tifon: pentru a fi pregătite să curățați în jurul bebelușului.

Cumpărați întotdeauna scutece înalbite fără clor, dacă puteți

Elasticul din jurul picioarelor protejează împotriva scurgerilor

Încercați pînă ce găsiți o marcă cu benzi adezive de calitate și cu foarte mare capacitate de absorbție

Benzi adezive sau ace de siguranță
Cînd benzile nu se lipesc sau cînd e nevoie să refixați scutecul.

Scutece care se aruncă

SCUTECE DE MATERIAL TEXTIL

Fie că folosiți **scutece flaușate** sau **de șifon**, veți avea nevoie de o căptușeală la interior și de o pereche de pantalonași de plastic pe deasupra. Veți avea de lucru în plus cu spălatul și sterilizarea scutecelor, dar, pe termen lung, utilizarea lor e mai ieftină decât cea a scutecelor care se aruncă. Cumpărați **scutece flaușate** de cea mai bună calitate: aveți nevoie de 24 pentru început. Sînt mai voluminoase decât cele care se aruncă, astfel încît hainele de mărimea cele mai mici nu-i vor veni pentru mult timp.

Căptușeala scutecelor

Este utilizată în interiorul unui scutece de material textil pentru a permite umezelii să treacă spre scutece, dar nu și înapoi. Scutețul care se aruncă poate fi dus la toaletă o dată cu fecalele bebelușului.

Scutecele de șifon sînt foarte catifelte, astfel încît sînt bune pentru primele șase săptămîni de viață; după această perioadă va avea nevoie de scutece cu o capacitate mai mare de absorbție, dar cele de șifon vor fi încă utile pentru a curăța în jurul bebelușului. Sînt mai puțin voluminoase decât cele flaușate, astfel că le puteți împături destul de mult pentru a fi potrivite și pentru un bebeluș prematur.

Scutece de șifon

Scutecele croite arată îngrijit și sînt ușor de pus; dar poate dura mult timp pînă se usucă.

Ace de siguranță

Siguranța menține acul închis. Închideți fiecare ac pe care îl scoateți și aruncați-le pe toate cele care au devenit boante.

Scutece croite

PANTALONAȘI DE PLASTIC

Pantalonași care se leagă

sînt cei mai buni pentru evitarea unui funduleț roșu, dureros, deoarece permit ventilația – dar vor apărea frecvent scurgeri. Îndoiți scutecul în jurul șoldurilor și picioarelor.

Pantalon care se leagă

Pantalonași cu capse
Lăsați desfăcute capsele de sus, astfel ca aerul să poată circula.

Pantalonași care se îmbracă
Previn scurgerile, dar favorizează eritemul fesier.

ECHIPAMENT DE SPĂLARE A SCUTECELOR

Două găleți pentru scutece

Alegeți găleți de culori diferite sau cu capace diferite: una pentru scutece umede, una pentru cele murdare. Umpleți-le în fiecare dimineață cu soluție de sterilizare (vezi p. 153).

Clește

Mănuși

Pudra de curățare

a scutecelor Utilizată pentru a steriliza scutecele și a îndepărta bacteriile care i-ar produce bebelușului eritem fesier. Nu utilizați detergenți biologici pentru a spăla scutecele sau un înmuietor de materiale: ar putea irita pielea bebelușului.

Sterilizatorul conține înălbitor, astfel încît nu-l atingeți: utilizați **clești** sau **mănuși de cauciuc** pentru a manevra scutecele.

CURĂȚAREA UNEI FETIȚE

CURĂȚAȚI cu atenție fundulețul fetiței la fiecare schimbare a scutecului, căci altfel se va înroși repede și va începe să doară. Spălați-vă întii pe mâini. Puneți fetița pe măsuta de înfășat și desfaceți-i hainele și scutecul. Dacă poartă un scutec de material textil, utilizați un colț curat pentru a șterge majoritatea fecalelor. În cazul unuia care se aruncă, desfaceți scutecul: ștergeți cea mai mare parte din fecale cu material textil și aruncați-l în scutec. Apoi ridicați piciorușele fetiței și împăturiți scutecul sub ea.

Împăturiți dedesubt

1 Ștergeți fecalele cu material textil, apoi muiați vată în apă sau în loțiune și ștergeți-o pe burtică, pînă la buric.

2 Cu vată curată curățați înăuntru tuturor cutelor de la baza coapselor; ștergeți întotdeauna în jos și spre exterior.

3 Ridicați-i piciorușele ținînd un deget între glezne și apoi curățați-i zona genitală: ștergeți întotdeauna dinainte înspre înapoi pentru a nu introduce în vagin germeni din zona anusului. *Nu încercați să curățați înăuntru labiilor.*

4 Cu vată curată ștergeți-i zona din jurul anusului, apoi fesele și coapsele, cu mișcări direcționate spre anus. Cînd este curată, îndepărtați scutecul, strîngeți-l cu benzile adezive din față și aruncați-l în găleata de gunoi. Spălați-vă pe mîini.

Uscați bine pliurile cutanate

5 Uscați zona acoperită de scutec cu materiale textile, apoi lăsați-o să dea din picioare o vreme, fără scutec, astfel încît fundulețul să-i stea la aer.

6 Aplicați o cremă de protecție pe și în jurul zonei genitale, pe labii și în zona anusului, precum și pe fese.

ERITEMUL FESIER

Din timp în timp orice bebeluș face eritem fesier. Consultați medicul dacă erupția nu va dispărea.

Pentru a evita eritemul fesier:

- schimbați frecvent scutecul;
- curățați-i cu atenție și uscați-i fundulețul și culele pielii;
- lăsați-l pe bebeluș cît de des puteți fără scutec;
- utilizați o cremă de protecție;
- dacă utilizați scutece din material textil, cumpărați pantalonăși care se leagă sau din cei cu capse de plastic, care permit aerului să circule;

■ spălați și clătiți cu atenție toate scutecele din material textil.

La primele semne de roșeață:

- schimbați scutecele mai frecvent;
- utilizați o cremă pentru vindecarea eritemului fesier;
- lăsați-l pe bebeluș fără scutec cea mai mare parte din zi;
- dacă utilizați scutece din material textil, încercați un tip cu căptușeală mai absorbantă;
- nu mai utilizați pantalonăși din plastic: înrăutățesc eritemul fesier, deoarece mențin urina în apropierea pielii. Dacă nu vă plac scurgerile, folosiți o vreme scutece care se aruncă.

CURĂȚAREA UNUI BĂIEȚEL

URINA BĂIEȚELULUI se va împrăști peste tot, astfel încât trebuie să-i curățați cu mare grijă fundulețul la fiecare schimbare a scutecului, pentru a evita iritarea fundulețului. Spălați-vă pe mâini. Puneți-l pe bebeluș pe măsuta de înfășat și desfaceți-i hainele și scutecul. Dacă poartă un scutec din material textil, ștergeți cea mai mare parte din fecale cu un colț curat. În cazul unui scutec care se aruncă, desfaceți benzile adezive, apoi opriți-vă (vezi în dreapta).

1 Băiețelul va urina deseori exact când îi scoateți scutecul, astfel încât opriți-vă câteva secunde, ținând scutecul deasupra penisului lui.

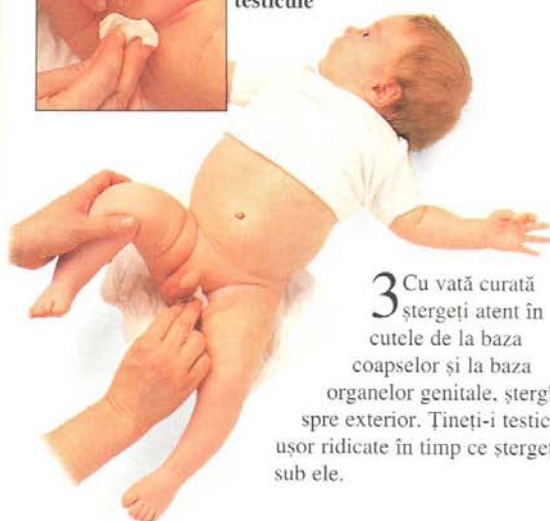

2 Desfaceți scutecul. Ștergeți fecalele cu materiale textile și aruncați-le în scutec, apoi împăturiți-l sub el.

Udați o bucată de vată cu apă sau loțiune pentru a-l curăța: începeți prin a-i curăța burtica până la buric.

Curățați cu grijă sub testicule

3 Cu vată curată ștergeți atent în cutele de la baza coapselor și la baza organelor genitale, ștergând spre exterior. Țineți-i testiculele ușor ridicate în timp ce ștergeți sub ele.

4 Ștergeți cu vată curată de jur împrejurul testiculelor, inclusiv sub penis, deoarece aici pot fi urme de urină sau fecale. Țineți-l de penis, dacă vă încurcă, dar nu-i întindeți pielea.

5 Curățați-i penisul prin ștergere: nu-i decalotați penisul, deoarece prepuțul îl menține curat.

6 Ridicați picioarele bebelușului pentru a-l curăța în jurul anusului și la nivelul feselor, ținând un deget între gleznele lui. Ștergeți-l și pe fața posterioară a coapselor. Când este curat, dați deoparte scutecul.

7 Ștergeți-vă mâinile, apoi uscați-i cu materiale textile zona acoperită de scutec. Lăsați-l să dea din mâini și picioare o vreme, dacă are eritem fesier; țineți aproape un material textil, în caz că urinează.

Puneți cremă de protecție pe partea inferioară a abdomenului pentru a-l feri de eritem

8 Aplicați o cremă de protecție în zona de deasupra penisului (dar nu pe el), în jurul testiculelor și anusului și pe fese.

PUNEREA UNUI ȘCUTEC COMPLET, CARE SE ARUNCĂ

CURĂȚAȚI FUNDULEȚUL COPILULUI cu atenție și aplicați o cremă de protecție. Ștergeți-vă bine pe mâini cu un material textil, deoarece benzile adezive nu se vor lipi dacă puneți grăsime pe ele sau pe partea din față a scutecului.

Trageți scutecul exact în sus: nu-l răsuciți într-o parte

Întindeți scutecul fest peste burtica bebelușului

2 Ridicați partea din față, îndreptând în jos penisul băiețelului (altfel ar putea urina în banda dimprejurul taliei).

1 Desfaceți scutecul cu benzile de sus. Ridicați-l pe bebeluș ținându-l de glezne cu un deget între ele și strecurați scutecul sub el până ce capătul de sus îi ajunge în talie.

3 Țineți un colț fixat în poziția dorită și cu cealaltă mână desfaceți banda adezivă și trageți-o înainte, astfel încât să se lipească în partea din față, paralel cu partea de sus a scutecului.

4 Faceți același lucru cu partea cealaltă, asigurându-vă că scutecul este confortabil în jurul picioarelor bebelușului și nu răsucit într-o parte.

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Cum l-aș putea face să stea liniștit, în timp ce-i schimb scutecul, pe fiul meu în vârstă de 15 luni? Se agită atât de mult, încât nu-l pot curăța bine și nici nu-i pot fixa scutecul cu ace de siguranță.

Nici un copilăș care se respectă nu va sta liniștit în timp ce îl schimbați – dar trebuie să-i curățați fundulețul. Întâi de toate, treceți la scutece care se aruncă, pe

care i le puteți fixa foarte rapid, fără a avea nevoie de ace de siguranță. Reamintiți-vă să faceți vesele momentele de schimbare a scutecelor, gîdîindu-l sau dîndu-i unele jucării interesante pe care să le țină. Dacă e foarte murdar, va fi mai ușor să-l curățați prin punerea lui în baie pe un covoraș care nu alunecă. În acest caz, spălați-l cu dușul. Uscăți-l bine.

Pliati banda din jurul mijlocului, dacă e atât de înaltă încît i-ar putea irita buricul

5 Scutecul ar trebui să se potrivească confortabil în jurul mijlocului bebelușului, lăsînd cît să puteți introduce un deget. Verificați cum i se potrivește și, dacă este prea larg, desfaceți benzile adezive și re poziționați-le.

ÎMPĂTURIREA SCUTECELOR DIN MATERIAL TEXTIL

ÎMPĂTURIRE TRIPLU ABSORBANTĂ

Acest tip de împăturire este foarte util pentru nou-născuți sau pentru bebelușii mici. Când e montată, e mică și îngrijită și oferă câteva straturi de material textil între piciorușele bebelușului. E bună și pentru scutecele de șifon.

4 Întoarceți scutecul și îndreptați marginile din nou.

ÎMPĂTURIRE ÎN FORMĂ DE ZMEU

Acest tip de împăturire a scutecului este bun pentru copilul în creștere: puteți să-l utilizați de la vârsta de două sau trei luni până ce bebelușul renunță complet la scutece. Pe măsură ce bebelușul crește, ajustați mărimea prin modificarea adâncimii împăturirii spre treapta 3.

1 Împăturiți un scutec în patru. Puneți capetele împăturate spre dumneavoastră și spre stînga.

5 Apucați marginea verticală și împăturiți o treime spre mijloc.

2 Ridicați stratul de deasupra cu colțul dinspre mîna dreaptă și trageți în afară.

6 Împăturiți aceste straturi din nou pentru a realiza o zonă centrală groasă.

3 Faceți un triunghi, cu toate marginile întîlnindu-se în vîrf.

7 Fixați o căptușeală de scutec împăturind un capăt, dacă este necesar.

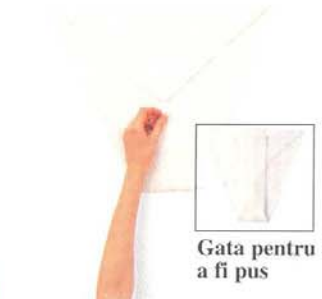

Treapta I

1 Întindeți scutecul. Pliati cele două capete spre mijloc pînă ce se întîlnesc.

2 Pliati în jos capătul de sus, astfel încît să realizați colțuri.

Gata pentru a fi pus

3 Pliati în sus capătul de jos și puneți în poziție o căptușeală de scutec.

RUTINA SPĂLĂRII SCUTECELOR

Scutecele din material textil trebuie sterilizate și clătite foarte atent, deoarece orice urmă de urină lăsată pe ele ar irita pielea copilului și ar produce eritem fesier. Uitați-vă în pagina 149 la echipamentul de care aveți nevoie.

■ În fiecare dimineață umpleți două găleți cu apă proaspătă rece și adăugați sterilizator de scutece.

■ În timpul zilei, aruncați scutecele ude în găleata cu scutece ude.

■ În cazul scuteceelor murdare, aruncați fecalele în closet. Puneți scutecele în găleata cu scutece murdare.

■ Noaptea, puneți toate scutecele într-o pungă de plastic sau într-o a treia găleată – e nevoie ca scutecele să stea la înmuiat cel puțin șase ore, ca apoi să fie băgate în soluția proaspătă, de dimineață.

■ Dimineața, puneți scutecele din găleata cu scutece umede în mașina de spălat și fixați-o pentru clătire.

■ Spălați scutecele din găleata cu scutece murdare cu apă caldă și programați un ciclu suplimentar de clătire.

■ Spălați gălețile și umpleți-le cu apă rece și sterilizator. Aruncați înăuntru scutecele schimbate în timpul nopții.

■ Uscăți toate scutecele din material textil la distanță de căldura directă și aerisiți-le cu atenție.

■ Spălați pantalonașii de plastic în apă caldă, adăugînd puțin lichid de spălare. Călcați-le fără a le umezi și lăsați-le la aer.

PUNEREA UNUI SCUTEC DIN MATERIAL TEXTIL, TRIPLU ABSORBANT

SĂ AVEȚI TOATE scutecele din material textil curate, împăturate și cu căptușeala așezată astfel, încât să nu fie nevoie să le împăturiți de fiecare dată. Curățați cu atenție fundulețul copilului și aplicați cremă de protecție. Puneți întotdeauna scutecul murdar la distanță de bebeluș, ca să nu ajungă la el, și ocupați-vă de scutece după ce ați terminat de înfășat copilul.

3 Aduceți acel colț în sus, împrejurul taliei bebelușului, trăgând încet de scutece pentru a-l fixa fest. Țineți-l pe loc în timp ce împăturiți celălalt capăt lung.

1 Ridicați piciorușele bebelușului ținându-l de glezne și strecurați scutecul sub el. Aduceți marginea de sus la nivelul taliei sale.

Poziționați
portțiunea groasă
centrală sub
fundulețul lui

4 Încă ținând primul colț, aduceți în față cel de al doilea colț, trăgând strâns de scutece: se va lărgi când îi puneți acele de siguranță.

Împăturiți
capătul lung aproxi-
mativ patru centimetri
pentru a se potrivi bine
în jurul picioarelor

6 Un scutece bun se va potrivi fest în jurul taliei și picioarelor: testați-l cu degetele dumneavoastră. Scutecele din material textil se lărgesc atunci când bebelușul se agită, așa că, dacă scutecul e deja lăbărtat, scoateți acele și puneți-l din nou.

2 Aduceți scutecul între picioarele bebelușului (fixați penisul în jos) și țineți-l acolo în timp ce ridicați puțin în sus capătul lung.

5 Strecurați-vă degetele între scutece și burtica bebelușului, astfel încât să nu-l înțepați, apoi prindeți toate straturile cu ace de siguranță. Puneți orizontal acele de siguranță și închideți-le.

Fixați pantalonașii
de plastic împrejurul
mijlocului și
picioarelor pentru a-i
proteja hainele de
scurgeri

7 Puneți pantalonași de plastic peste scutece. Dacă bebelușul are eritem fesier, utilizați pantalonași care se leagă sau cu capse – capsele de sus lăsați-le deschise pentru a permite aerului să circule –, sau lăsați-l fără pantalonași vreo 12 ore.

PUNEREA UNUI SCUTEC DIN MATERIAL TEXTIL ÎMPĂTURIT ÎN FORMĂ DE ZMEU

SĂ AVEȚI TOATE scutecele din material textil deja împăturate, cu căptușeala în poziție. Curățați fundulețul bebelușului și aplicați o cremă de protecție. După ce bebelușul a mai crescut în talie, cele două colțuri nu se vor mai suprapune în față, astfel încât va trebui să strângeți scutecul cu două ace.

Țineți scutecul strâns – nu-l lăsați să se desfacă

Aliniați marginea de sus a scutecului pe talia bebelușului

Trageți bine scutecul în timp ce aduceți în față fiecare colț

BEBELUȘUL MIC

1 Ridicați picioarele bebelușului și strecurați scutecul sub el. Împăturiți cele două capete lungi pe aproximativ patru centimetri.

Utilizați o mână pentru a ține împăturate cele două margini lungi

2 Ridicați capătul scurt între picioarele copilului cât puteți de mult (fixați penisul în jos). Țineți cu o mână scutecul fixat în această poziție, în timp ce aduceți din lateral un colț înainte și deasupra.

3 Aduceți celălalt colț în față și peste primul, trăgând de material cât puteți pentru a strânge bine.

4 Fără a lăsa scutecul să se lărgască, introduceți-vă degetele și prindeți orizontal acele de siguranță.

BEBELUȘUL MAI MARE

Repetăți treapta 1, apoi trageți cât se poate de mult în sus scutecul între picioarele bebelușului, fixând în jos penisul. Înfășurați-i colțul din față împrejurul mijlocului, trageți colțul din spate al scutecului în față, strâns, și fixați orizontal acele de siguranță. Faceți același lucru pe partea cealaltă, trăgând ferm. Verificați dacă e lăbărtat în jurul picioarelor sale, fixând înăuntru materialul în exces, apoi puneți-i pantalonăși de plastic.

Prinderea colțului al doilea

O fixare strânsă împrejurul picioarelor este esențială pentru a evita scurgerile

5 Verificați să se potrivească bine – prindeți din nou scutecul dacă pare lăbărtat –, apoi puneți-i pantalonăși de plastic.

